

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Tekijänoikeuslain 60 a §:än hakemuksiin perustuva oikeuskäytäntö

Petri Rekola

2018 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Tekijänoikeuslain 60 a §:än hakemuksiin perustuva oikeuskäytäntö

Petri Rekola
Liiketalous
Opinnäytetyö
Huhtikuu, 2018

Petri Rekola

Tekijänoikeuslain 60 a §:än hakemuksiin perustuva oikeuskäytäntö

Vuosi 2018 Sivumäärä 50

Tavoitteenani opinnäytetyössäni on selvittää millaisia ovat tekijänoikeuslain 60 a §:ään perustuvat hakemukset ja millaista siihen liittyvä oikeuskäytäntö on. Opinnäytetyössäni kerron tekijänoikeuksista, tekijänoikeuslaista, siitä miten 60 a § tuli osaksi tekijänoikeuslakia, miten hakijat perustelevat oikeuksiaan saada yhteystietoja luovutettavaksi ja millainen oikeuskäytäntö markkinaoikeudella on ollut tekijänoikeuslain 60 a §:n hakemuksiin.

Opinnäytetyön idea tuli harjoittelusta markkinaoikeudessa, missä pääsin työskentelemään näiden tekijänoikeuslain 60 a §:n hakemusten parissa. Työtäni varten perehdyin 60 a §:n hakemuksiin, tekijänoikeuksiin ja tekijänoikeuslakiin sekä markkinaoikeuden antamiin ratkaisuihin.

Markkinaoikeuden oikeuskäytäntö on ollut hyvin pitkään yksiselitteistä ja yhteystiedot on luovutettu melkein jokaisen hakemuksen osalta. Kesäkuussa 2017 markkinaoikeuden linjanmuutoksen myötä tähän tuli muutos ja sen myötä hakemukset käytännössä lakkasivat. Hakijat jäivät katsomaan, miten jo vireillä olevat asiat ratkaistaisiin, ennen kuin he alkavat tekemään uusia hakemuksia. Suurin osa näistä hakemuksista, jotka tulivat vireille 2017 hylättiin tai jäivät sillensä, hakijoiden peruutettua hakemukset. Suurin syy tähän ei kuitenkaan ollut markkinaoikeuden linjanmuutos, vaan operaattoreiden lyhentyneet lokitietojen säilytysajat.

Asiasanat: tekijänoikeuslain 60 a §, tekijänoikeuslaki, merkittävyyskynnys, yhteystietojen luovuttaminen

Petri Rekola

Legal usage based on section 60 a - applications of the copyright act

Year	2018	Pages	50
------	------	-------	----

In my thesis my objective was to clarify what the applications which are based on section 60 a - of the copyright act are like and what the legal usage which is related to it is like. In my thesis I gave information about copyrights, about the copyright act, how section 60 a - became part of the copyright act, how the applicants justify their rights to get contact information from the telecommunications companies. Also the market courts legal usage and how it has affected applications relating to section 60 a - of the copyright act.

The idea of the thesis came from my practical training in the market court where I was able to work among the applications of section 60 a - of the copyright act. For my work I studied the section 60 a - applications, copyrights, the copyright act and the judgments given by the market court.

The legal usage of the market court has been unambiguous for a long time and the contact information has been given almost for every application. In June 2017 a change came with a line change in the market court and with it the applications in practice ceased. The applicants looked at how the cases already under discussion would be solved before they begin to make new applications. The majority of these applications which came under discussion in 2017 were rejected or after the applicants withdrawal the applications were removed. However, the biggest reason for this was not the line change in the market court but the preservation times of the telecommunications companies log data which had been shortened.

Keywords: section 60 a - of the Copyright act, Copyright act, significance threshold, giving up of contact information

Sisällys

1	Johdanto	7
2	Tekijänoikeus	7
2.1	Tekijänoikeuslain 60 a §	9
2.1.1	Kansainvälisen oikeuden ja EU-oikeuden suhde	13
2.1.2	Tekijänoikeuden kansainväliset sopimukset ja EU-lainsäädäntö	15
2.1.3	EU-säädösten implementointimenetelmät	19
3	60 a §:n hakemukset	20
3.1	Hakemusasioden käsittely	20
3.2	Tekijänoikeuslain 60 a §:ään perustuvat hakemukset	21
3.2.1	Vaatimukset	21
3.2.2	Hakijan oikeudet ja asiavaltuus	22
3.2.3	Havaittu loukkaus	25
3.2.4	Tietojen luovuttaminen ja merkittävyyskynnyksen ylittyminen	26
3.2.5	Henkilötietojen hyödyntäminen	28
3.3	Turvaamistoimihakemukset	28
3.4	Operaattoreiden kanta hakemuksiin	30
3.4.1	KKO:n ratkaisu 2017:85	33
3.5	Markkinaoikeuden oikeuskäytäntö	35
3.5.1	Markkinaoikeuden linjanmuutos	36
3.5.2	Turvaamistoimihakemusten käsittely	39
3.5.3	Markkinaoikeuden antaman päätöksen nro 333/17 vaikutukset	41
4	Markkinaoikeuden tilastoja	43
5	Yhteenveto	44
6	Johtopäätökset	45

Laki- ja lyhenneluettelo

Dnro	Diaarinumero
HE	Hallituksen esitys
HeTiL	Henkilötietolaki (523/1999)
KKO	Korkein oikeus
KO	Käräjäoikeus
	Laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa (100/2013)
MAO	Markkinaoikeus
LaVL	Lakivaliokunnan lausunto
OK	Oikeudenkäymiskaari (4/1734)
TekijäL	Tekijänoikeuslaki (404/1961)
	Tietoyhteiskuntakaari (917/2014)
	1.6 alkaen laki sähköisen viestinnän palveluista

1 Johdanto

Asianajotoimistojen lähettämät ”tekijänoikeus kirjeet” aiheuttavat paljon negatiivista keskustelua Internetin keskustelupalstoilla. Uutisten otsikoihin nousee aika ajoittain tapauksia, kun markkinaoikeus on antanut jonkin merkittävän ratkaisun asiassa. Aihe on hyvin ajankohtainen ja puhuttu, kun tekijänoikeuslain 60 a §:ään perustuvat hakemukset ja niistä seuranneet kirjeet ovat olleet kasvussa jo pidemmän aikaa.

Opinnäytetyön tavoitteena on kertoa millainen oikeuskäytäntö tekijänoikeuslain 60 a §:n hakemuksissa on ja millaisia nämä hakemukset ovat. Opinnäytetyössä selvitetään 60 a §:ään perustuvien hakemusten piirteitä ja perusteluja, joilla hakijat perustelevat asiavaltuuttaan sekä oikeuksiaan ryhtyä toimiin teoksiin kohdistuvien oikeudenloukkausten selvittämiseksi. Tutkimustani varten kävin läpi tekijänoikeuslain 60 a §:ään perustuvia hakemuksia ja markkinaoikeuden tilastoja näistä sekä markkinaoikeuden antamia ratkaisuja.

60a § hakemukset on rajattu 2017 vireille tulleisiin tapauksiin ja niistä saa parhaan kuvan tämän hetkisestä tilanteesta. Markkinaoikeuden päätökset ovat väliltä 2013-2018, jotta saa kokonaiskuvan, siitä miten markkinaoikeuden oikeuskäytäntö on muuttunut. Tilastot hakemuksista markkinaoikeudessa ovat 2013-2018 väliltä, eli siitä lähtien kun ne ovat olleet markkinaoikeuden käsiteltävinä.

Opinnäytetyön teoriassa perehdyin lähinnä tekijänoikeuteen ja tekijänoikeuslakiin (404/1961). Muuna tutkimusmateriaalina perehdyin hallituksen esityksiin ja lakivaliokunnan lausuntoon (5/2005). Oikeuskäytännössä perehdyin markkinaoikeuden antamiin ratkaisuihin tekijänoikeuslain 60 a §:n hakemuksista.

2 Tekijänoikeus

Tekijänoikeudella tarkoitetaan teoksen tekijälle kuuluvien yksinoikeuksien yhteisnimitystä. Tekijänoikeus termiä käytetään myös yleisnimityksenä tekijänoikeuslainsäädännön kattamasta oikeuden alasta. Tekijänoikeus on luovan työn suoja, jolla on tarkoitus suojata se teos, jonka luonnollinen henkilö luo. Tekijänoikeuslain mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on tekijänoikeus teokseen muuttumattomana, muutettuna, käännöksenä tai muunnelmana, toisessa kirjallisuus- tai taidelajissa taikka toista tekotapaa käyttäen. Suojaa voivat saada myös muulla tavoin ilmenevät teokset, joita ei ole tekijänoikeuslain esimerk-

kiluettelossa suojattavista olevista teostyypeistä. Tekijänoikeus voi syntyä vain fyysiselle henkilölle, teoksen luojalle, joka voi siirtää oikeutensa toiselle luonnolliselle tai oikeudelliselle henkilölle.¹

Tekijänoikeus ja sitä lähellä olevat oikeudet kuuluvat immateriaalioikeuksiin eli aineettomiin oikeuksiin. Immateriaalioikeuksia ovat myös teollisoikeudet ja toisin kuin tekijänoikeudet ja lähioikeudet ne ovat pääsääntöisesti rekisteröitäviä oikeuksia. Tekijän- ja teollisoikeuksille on kuitenkin yhteistä se, että niiden perusrakenteeksi on lainsäädännössä valittu yksinoikeus: lainsäätäjällä on antanut oikeuden haltijalle lähtökohtaisesti yksinomaisen oikeuden määrätä määrä suojan kohteesta ja sulkea halutessaan muut sen käytön ulkopuolelle.²

Lähioikeuksia ovat esimerkiksi esittävän taitelijan, valokuvaajan, radio- ja televisioyrityksen, äänite- ja elokuvatuottajan sekä tietokannan valmistajan oikeudet. Niiden nojalla suoja saavat taitelijan esitys, valokuvaajan ottamat valokuvat sekä erilaiset tallenteet sekä tietokannat.³

Tekijänoikeuden taloudelliseen puoleen kuuluu tekijän yksinoikeus määrätä teoksensa kaikesta sellaisesta käytöstä, jolla voi olla taloudellista merkitystä. Tähän kuuluu myös tekijän oikeus määrätä niistä ehdoista, joilla hänen teostaan on lupa hyödyntää. Yksinoikeuden piiriin kuuluu myös vastikkeettomien käyttö lupien myöntäminen kuin vastikkeellisten lupien myöntäminen. Tekijä voi luovuttaa taloudelliset oikeutensa kokonaan tai osittain.⁴

Koska tekijänoikeuksista määrääminen tapahtuu sopimuksin, on se pitkälti sopimusoikeutta. Se rakentuukin sopimusvapauden periaatteelle. Tekijänoikeuslaissa lähes kaikki sopimuksia koskevat säännökset ovat tahdonvaltaisia eli niitä sovelletaan vain, jolleivät osapuolet ole sopineet toisin. Lähtökohtaisesti osapuolet voivat määritellä tyhjentyvästi keskinäiset oikeutensa ja veloitteensa sopimuksin. Tekijänoikeudelliset sopimuksetkin ovat kohtuullistettavissa, kuten muutkin sopimukset, kunhan kohtuullistamisen edellytykset täyttyvät.⁵ Kohtuullistamisella tarkoitetaan sopimusehdon sovittelua tai sen jättämistä huomioimatta, jos ehto on kohtuuton tai sen soveltaminen johtaisi kohtuuttomuuteen. Sopimuksen ehtona pidetään myös vastikkeen määrää koskevaa sitoumusta. Arvioidessa kohtuuttomuutta huomioon otetaan

---

¹ Niiranen & Tarkela 1998, 137-138.

² Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 1.

³ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 1.

⁴ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 2.

⁵ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 4.

sopimuksen koko sisältö, osapuolten asema, sopimusta tehtäessä vallinneet olot ja olojen muuttuminen sekä muut seikat.⁶

Taloudellisten oikeuksien lisäksi tekijänoikeus suojaa tekijän moraalisia oikeuksia. Moraalisilla oikeuksilla suojataan tekijän suhdetta teokseensa. Ensinnäkin tekijällä on oikeus tulla mainituksi teoksensa tekijänä. Toiseksi teoksen muuntelu tekijän arvoa loukkaavalla tavalla on kiellettyä. Sitä ei myöskään saa esittää sellaisessa valossa, mikä voisi loukata tekijän arvoa.⁷

2.1 Tekijänoikeuslain 60 a §

Tekijänoikeuslain (404/1961) 60 a §:ssä on kyse yhteystietojen luovuttamisesta. Pykälässä todetaan että, tekijällä tai hänen edustajallaan on oikeus tuomioistuimen määräyksellä salassapitosäännösten estämättä yksittäistapauksessa saada lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjältä taikka muulta välittäjänä toimivalta palvelun tarjoajalta yhteystiedot sellaisesta teleliittymästä, josta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin saatetaan yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman tekijän suostumusta. Tiedot tulee antaa ilman aiheetonta viivytyksiä. Tietojen luovuttamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan oikeudenkäymiskaaren 8 lukua. Tuomioistuin voi määrätä yhteystietojen turvaamisesta noudattaen oikeudenkäymiskaaren 7 lukua.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja yhteystietoja saaneeseen tekijään tai hänen edustajaansa sovelletaan, mitä tietoyhteiskuntakaarissa (917/2014) säädetään viestinnän luottamuksellisuudesta ja yksityisyyden suojasta, viestien ja tunnistamistietojen käsittelystä, tietoturvasta, ohjauksesta ja valvonnasta, pakkokeinoista sekä rangaistuksista.

Tässä pykälässä tarkoitetun tekijän tai hänen edustajansa on korvattava tietojen luovuttamis määräyksen täytäntöönpanosta aiheutuneet kulut sekä mahdollinen vahinko lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjälle taikka muulle välittäjänä toimivalle palvelun tarjoajalle.

Vuonna 2004 digitaalitekniikka ja tietoverkkojen kehittyminen oli jo suuresti helpottanut, nopeuttanut ja monimutkaistanut tekijänoikeuden rikkomistapauksia. Tietoverkkoympäristössä tapahtuvien tekijänoikeusrikkomusten selvittäminen asettaa lainsäädännölle ja tutkintaviranomaisille kokonaan uudenlaisia vaatimuksia.⁸ Ensimmäisen kerran tekijänoikeuslain 60 a §

---

⁶ Hemmo & Hoppu 2006, 1.

⁷ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 1-2.

⁸ HE 28/2004, 10.

mainittiin hallituksen esityksessä (HE 28/2004) Eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja rikoslain 49 luvun muuttamisesta. Hallituksen esityksen tarkoituksena oli yhdenmukaistaa tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjä piirteitä tekijänoikeuslakiin tietoyhteiskunnassa vuonna 2001 annetussa direktiivissä (2001/29/EY) edellytettyjen muutoksien mukaisesti.⁹

Direktiivin (2001/29/EY) artiklan 1 kohdassa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus säätää asianmukaiset seuraamukset ja oikeussuojakeinot jotka koskevat direktiivissä säädettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien loukkauksia, sekä velvollisuus varmistaa, että näitä seuraamuksia sovelletaan. Direktiivin mukaan seuraamusten tulee olla tehokkaita, oikeasuhteisia ja vakuuttavia. Artiklan 3 kohdan mukaan oikeudenhaltijoilla tulee olla mahdollisuus hakea kieltoa tai määräystä sellaisia aineiston välittäjiä vastaan, joiden palveluita kolmas osapuoli käyttää tekijänoikeuden tai lähioikeuden rikkomiseen. Säännöksen mukaan kielto tai määräys tulee voida kohdistaa myös ”viattomiin” välittäjiin, toisin sanoen sellaisiin, joilla ei ole edes mahdollisuutta kontrolloida aineistoa, joka välittäjän yhteyksien kautta kulkee. Tekijänoikeuslain 60 a §:ksi ehdotettiin säännöstä, joka sisältää viittauksen näihin säännöksiin.¹⁰ Hallituksen esityksessä direktiivin 3 kohdan osalta viitattiin oikeudenkäymiskaaren 7 luvun turvaamistoimia koskeviin säännöksiin erityisesti 3 §:än, todistelun turvaamista teollis- ja tekijänoikeuksia koskevissa riita-asioissa annettuun lakiin, pakkokeinolain 4 luvun 1 §:n takavarikkosäännökseen ja tietoyhteiskunnan palveluista annettuun lakiin.¹¹

Hallituksen esityksessä (HE 28/2004) 60 a § oli otsakkeella välittäjänä toimivan palvelun tarjoajan vastuu vapaus. Pykälään ehdotettiin sisällytettäväksi viittaus tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain (458/200) 13-25 §:ään, jossa säädetään välittäjänä toimivan palvelun tarjoajan vastuu vapaudesta sekä tekijänoikeutta ja tekijänoikeuden lähioikeuksia loukkaavan aineiston saannin estämisestä ja siinä noudatettavasta menettelystä. Hallituksen esityksessä katsottiin, että ehdotettu viittaussäännös 60 a §:än ja prosessioikeuden yleissäännökset täyttävät direktiivin 8 artiklan 3 kohdan vaatimukset.¹²

Eduskunta 23.3.2004 lähettäessään valmistelevasti käsiteltäviksi sivistysvaliokuntaan hallituksen esityksen HE 28/2004 vp:n, oli samalla määrännyt, että lakivaliokunnan on annettava lausuntonsa sivistysvaliokunnalle.¹³ Oman toimialansa mukaisesti lakivaliokunta käsitellessään esityksen sisältämiä ehdotuksia, keskittyi kriminalisointeja sekä oikeudenkäyntimenettelyä

---

⁹ HE 28/2004, 1.

¹⁰ HE 28/2004, 44-46.

¹¹ Siiki 2014, 276.

¹² HE 28/2004, 134.

¹³ Lakivaliokunnanlausunto 5/2005, 1.

koskeviin kysymyksiin. Lakivaliokunta puolsi oman toimialansa osalta hallituksen esitystä HE 28/2004 vp sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä tietyin huomautuksin ja muutosehdotuksin.¹⁴

Lakivaliokunta joutui arvioimaan uudelleen lausunnossaan sen, missä määrin hallituksen esityksessä ehdotettu sääntely riittää suojaamaan tekijänoikeuden haltijoita. Hallituksen esityksen antamisen jälkeen oli annettu käräjäoikeuden päätös¹⁵, jossa hylättiin hakemus välittäjänä toimineelle operaattorille annettavasta määräyksestä estää tekijänoikeutta loukkaavan aineiston saanti. Käräjäoikeus hylkäsi turvaamistoimihakemuksen, koska se katsoi, että hakijat eivät olleet osoittaneet oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 3 §:n säännöksen soveltamisen edellytyksenä olevaa vaadettaan oikeutetuksi ja että turvaamistoimen perusteena oleva vaade-edellytys ei siis täyttnyt. Lakivaliokunta oli päättänyt esittämään, että tekijänoikeuslakia jo nyt täydennetään säännöksillä, joiden nojalla voidaan ryhtyä toimenpiteisiin loukkausten jatkumisen estämiseksi.¹⁶

Oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 7 luvun turvaamistoimesta 3 §:n mukaan jos hakija saattaa todennäköiseksi, että hänellä on vastapuolta vastaan muu kuin 1 tai 2 §:ssä tarkoitettu oikeus, joka voidaan vahvistaa ulosottokaaren 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettulla ratkaisulla, ja on olemassa vaara, että vastapuoli tekemällä jotakin, ryhtymällä johonkin tai laiminlyömällä jotakin tai jollakin muulla tavoin estää tai heikentää hakijan oikeuden toteutumista tai olennaisesti vähentää sen arvoa tai merkitystä, tuomioistuin voi: 1) sakon uhalla kieltää vastapuolta tekemästä jotakin tai ryhtymästä johonkin; 2) määrätä vastapuolen sakon uhalla tekemään jotakin; 3) oikeuttaa hakijan tekemään tai teettämään jotakin; 4) määrätä vastapuolen omaisuutta pantavaksi toimitsijan haltuun ja hoitoon; tai 5) määrätä jostakin muusta toimenpiteestä, joka on tarpeen hakijan oikeuden turvaamiseksi.

Lakivaliokunta on pitänyt lähtökohtinaan seuraavia seikkoja harkitessaan uuden sääntelyn sisältöä. Ensinnäkin teosten tekijöillä on perustellut odotukset siitä, että he saavat luomiensa teosten käyttämisestä oikeudenmukaisen korvauksen. Toteutuakseen laittoman toiminnan estämiseksi tulee olla käytettävissä riittävät keinot. Näiden keinojen tulisi ensisijaisesti kohdistua siihen henkilöön, joka väitetään saattavan yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman tekijän suostumusta. Keinojen riittävän tehokkuuden takaamiseksi niitä tulee kuitenkin viime kädessä olla mahdollista kohdistaa myös viestien välittäjinä toimiviin teleyri-

---

¹⁴ Lakivaliokunnanlausunto 5/2005, 3.

¹⁵ Helsingin käräjäoikeuden päätös nro 31693, annettu 21.12.2004.

¹⁶ Lakivaliokunnanlausunto 5/2005, 8.

tyksiin. Sekä viestinnän vapauden turvaamisen näkökulmasta yleensä, että väitetyn loukkaajan oikeusturvan kannalta erityisesti on tärkeää, että tällaisille viestinnän harjoittamiseen puuttuville toimille asetetaan riittävät edellytykset ja että asiassa noudatettava menettely sisältää takeet kaikkien osapuolten oikeuksien huomioon ottamisesta.¹⁷

Lakivaliokunnan esittämän 60 a §:n ensimmäisen momentin nojalla tietoja ei luovutettaisi viiranomaiselle vaan suoraan toiselle yksityiselle, säännös sisältäisi myös luovutusvelvollisuutta rajaavan edellytyksen. Edellytyksenä olisi, että tietoja voisi luovuttaa vain sellaisen liittymän osalta, josta saatetaan merkittävässä määrin tekijän oikeuksien suojan kannalta yleisön saataviin tekijänoikeutta loukkaavaa aineistoa. Lakivaliokunta on katsonut tuomioistuimien ratkaistavaksi mikä ylittää merkittävyyssynnyksen. Jos tämä kriteeri ei täyty, tekijällä tai hänen edustajallaan on mahdollisuus kääntyä asiassa poliisin puoleen. Poliisi voi Poliisilain (493/1995) 36 §:n 2 momentin mukaan saada teleyritykseltä yksittäistapauksessa liittymän yksilöivät tiedot.¹⁸

Hallituksen esityksessä HE 181/2014 vp on tarkentunut merkittävyyssynnyksen ylittymiseen vaikuttavia tekijöitä. Näitä ovat jaettujen teosten suuri määrä, teoksen uutuus, käyttäjämäärät sekä teoksesta saatava vastikkeellisuus taikka mainosrahoitteisuus.¹⁹

Koska voi olla kyse vain yksittäistapauksellisesta tietojen luovuttamisesta, luovuttamista koskevan pyynnön tulisi myös olla sillä tavoin yksilöity, että yhtäältä tuomioistuin voisi antaa riittävän tarkkarajaisen luovuttamismääräyksen ja että toisaalta välittäjänä toimiva operaattori pystyisi asianmukaisesti paikantamaan sen, mistä teleliittymästä on kyse.²⁰

Lakivaliokunnan esitti, että pykälän toinen momentti sisältäisi viittauksen eräisiin sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) pykäliin). Näin ollen yhteystiedot saaneeseen tekijään tai hänen edustajaan sovellettaisiin samoja säännöksiä kuin muihinkin sivullisiksi katsottaviin henkilöihin, joilla sähköisen viestinnän tietosuojalain nojalla on oikeus käsitellä sähköisen viestinnän tunnistamistietoja.²¹

Lakivaliokunnan esityksessä (5/2005) 3 momentin mukaan välittäjänä toimivalla operaattorilla olisi oikeus saada korvaus tietojen luovuttamisesta aiheutuneista kuluista ja samoin kuin sellaisesta vahingosta, josta välittäjä mahdollisesti joutuu tietojen luovuttamisen takia vuoksi

---

¹⁷ Lakivaliokunnanlausunto 5/2005, 8.

¹⁸ Lakivaliokunnanlausunto 5/2005, 9.

¹⁹ Hallituksen esitys 181/2014 vp.

²⁰ Lakivaliokunnanlausunto 5/2005, 9.

²¹ Lakivaliokunnanlausunto 5/2005, 9.

vastaamaan. Korvausvelvollisuus olisi oletettavasti suunnattava merkityksellisiin tapauksiin tekijänoikeuden suojan toteutumisen kannalta.²²

Vuonna 2005 lokakuussa tekijänoikeuslakia muutettiin esitysten mukaisesti ja siihen lisättiin monen muun lisäksi uusi 60 a § (lain 821/2005 mukaan). Hallituksen esityksen 124/2012 vp:n tammikuussa 2013 annetun lain oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa mukaan, markkinaoikeus käsittelee teollis- ja tekijänoikeudelliset asiat. Markkinaoikeus käsittelee teollis- ja tekijänoikeudellisina asioina lisäksi asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa sekä todistelun turvaamisesta teollis- ja tekijänoikeuksia koskevissa riita-asioissa annetussa laissa (344/2000). Tekijänoikeus 60 a §:ää on vielä vuoden 2005 jälkeen muutamaan otteeseen muutettu.

2.1.1 Kansainvälisen oikeuden ja EU-oikeuden suhde

Kansainvälinen oikeus liittyy yleensä itsenäisten valtioiden keskinäisiin sopimuksiin tai perustuu niihin. Se on joukko sääntöjä, jotka valtiot tai kansakunnat katsovat sitoviksi keskinäisissä suhteissaan sekä suhteissaan kansainvälisiin järjestöihin. Kansainvälistä oikeutta voidaan soveltaa kahteen oikeuden alaan: Kansainvälinen julkisoikeus ohjaa valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen välisiä suhteita ja koskee esimerkiksi ihmisoikeuksia, kansainvälistä sopimus oikeutta, kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja kansainvälistä rikosoikeutta. Kansainvälinen yksityisoikeus, eli sovellettavan lain määräytyminen tarkoittaa prosessioikeuden sääntöjä, joiden avulla päätetään, mikä oikeusjärjestelmä on kulloinkin voimassa ja minkä tuomioistuimen toimivaltaan tietty riita-asia kuuluu. Näitä sääntöjä sovelletaan silloin, kun riita-asiaan liittyy rajat ylittävä ulottuvuus. Esimerkiksi sopimus on laadittu eri valtiossa sijaitsevien osapuolten välillä tai kun lainkäyttöalueiden rajat ylitetään maassa, jossa on käytössä useita lainkäyttöalueita, kuten Yhdistyneessä kuningaskunnassa.²³

EU-oikeutta voidaan pitää kansainvälisen oikeuden erityismuotona, mutta kokonaisuutena tarkastellen EU-oikeudessa on erityispiirteitä joita kansainvälisessä oikeudessa yleensä ei ole. Yhtenä erityispiirteensä on, että kansalaiset voivat vedota EU-oikeuden takaamiin oikeuksiinsa EU:n jäsenvaltioiden tuomioistuimissa, vaikka yleensä kansalaiset voivat vedota kansainväliseen oikeuteen vasta sitten, kun se on saatettu osaksi kansallista oikeutta. EU-oikeus on myös yleensä ensisijaista EU:n jäsenvaltioiden oikeuteen nähden.²⁴ Kansainvälisen oikeu-

---

²² Lakivaliokunnanlausunto 5/2005, 9.

²³ Euroopan komissio 2016.

²⁴ Euroopan komissio 2016.

den ja EU-oikeuden ero tuli selvimmän esiin tapauksessa *Costa v. Enel* vuonna 1965. Ratkaisussa EU-tuomioistuin vahvisti ensimmäisen kerran EU-oikeuden etusijan kansalliseen oikeuteen nähden ristiriitatilanteessa, mistä ei edelleenkään ole nimenomaista määräystä perussopimuksissa. EU-oikeus on käytännössä kehittynyt autonomiseksi ja omalakisiksi ylikansalliseksi oikeusjärjestykseksi, joka ratkaisevasti eroaa kansainvälisestä oikeudesta.²⁵

Kansainväliset sopimukset ja yleissopimukset sekä yhtenäisesti tunnustetut arvot, normit ja periaatteet, joihin ei välttämättä sopimuksissa viitata suoraan toimivat kansainvälisen oikeuden lähteinä. Usein kansainväliset sopimukset laaditaan ja niistä neuvotellaan jonkin kansainvälisen organisaation puitteissa kuten Yhdistyneissä kansakunnissa tai Euroopan neuvostossa. Myös merkittävänä kansainvälisen oikeuden lähteenä voidaan pitää kansainvälisten tuomioistuinten oikeuskäytäntöä.²⁶

EU-oikeuden perusratkaisua kansainväliseen oikeuteen on luonnehdittu monistiseksi: ulkosopimuksen voimaantulon ja soveltamiskelpoisuuden edellytykseksi riittää neuvoston päätös hyväksyä sopimus, eikä mitään erillisiä voimaansaattamis toimia tarvita. Tosin ulkosopimukseen liittyy usein erillisiä täytäntöönpanotoimia unionin toimielinten säädösten tai päätösten muodossa. Ulkosopimukset, ja niiden nojalla perustettujen kansainvälisten toimielinten, kuten erilaisten assosiaattineuvostojen päätökset sitovat EU:n toimielimiä SEUT 216.2 artiklan nojalla ja ovat ensisijaisia toimielinten säädöksiin tai päätöksiin nähden. Tämä koskee myös muutakin kansainvälisten sopimusten muodossa olevaa kansainvälistä oikeutta, kuten kansainvälistä tapaoikeutta ja kansainvälisen oikeuden periaatteita.²⁷

Ulkosopimukset ja yleensä kansainvälinen oikeus eivät ole samalla tasolla EU-oikeudessa kuin esimerkiksi asetukset ja direktiivit. Ulkosopimukset ovatkin tulkinnan, että pätevyys perusteina EU:n toimielinten säädöksille ja päätöksille. Tästä syystä direktiivejä ja muita EU-säädöksiä pitää tulkita ulkosopimusten ja yleensä unionin kansainvälisten velvoitteiden mukaisella tavalla. Lisäksi ulkosopimuksen kanssa oleva ristiriitainen EU-säädös voidaan katsoa tiettyin edellytyksin pätemättömäksi SEUT 263 artiklan mukaisessa kannamenettelyssä tai SEUT 67 artiklan mukaisessa ennakkoratkaisumenettelyssä.²⁸

---

²⁵ Ojanen 2016, 38.

²⁶ Euroopan komissio 2016.

²⁷ Ojanen 2016, 118–119.

²⁸ Ojanen 2016, 119.

Ulkosopimukset sijoittuvat primäärisen ja sekundäärisen EU-oikeuden välimaastoon. Tämä ei ole täysin ongelmatonta, jos se tarkoittaa perussopimuksen ja ulkosopimusten ristiriitatilanteissa jälkimmäisten syrjäyttämistä, koska se olisi kansainvälisoikeudellisesti oikeudenvastainen teko, olipa sen perustelu EU-oikeudessa sitten mikä tahansa. Useimmissa määrin kansainvälinen oikeus, ulkosopimukset mukaan lukien, sijoitetaan osaksi primääristä EU-oikeutta. Tähän liittyy korostettu tarve pyrkiä sellaisiin ratkaisuihin, jotka mahdollisimman pitkälle takaavat sekä EU:n että kansainvälisen oikeuden toteutumista. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että EU-oikeutta pyritään tulkitsemaan mahdollisimman pitkälle sopusoinnussa kansainvälisen oikeuden kanssa.²⁹

2.1.2 Tekijänoikeuden kansainväliset sopimukset ja EU-lainsäädäntö

Oikeudenalana tekijänoikeus on erittäin kansainvälinen, sillä muun muassa musiikkia, elokuvia, tietokoneohjelmia, kirjoja, taidetta ja arkkitehtuurin tuotteita levitetään niiden alkuperämaasta rajojen yli toisiin maihin. Tärkeimpiä kansainvälisiä tekijänoikeuden alan sopimukset ovat Bernin sopimus, Rooman sopimus, TRIPS, WIPO:n tekijänoikeussopimus sekä WIPO:n esitys- ja äänitesopimus. Nämä sopimukset perustuvat kansallisen kohtelun ja vähimmäissuojan periaatteille.³⁰

World Intellectual Property Organization eli WIPO on maailman henkisen omaisuuden järjestö, joka on YK:n alainen ja sen tehtävänä hallinnoida tekijänoikeuden keskeisiä sopimuksia: Bernin sopimusta, Rooman sopimusta ja vuonna 1996 tehtyjä WIPO:n uusia tekijänoikeuden alan sopimuksia.³¹

Bernin yleissopimus (SopS 3/1963) on vuodelta 1886 ja sitä voidaan pitää tekijänoikeuden tärkeimpänä kansainvälisenä sopimuksena. Sitä on täydennetty vuonna 1896 Pariisissa, uudistettu vuonna 1908 Berliinissä, täydennetty vuonna 1914 Bernissä, uudistettu Roomassa vuonna 1928, Brysselissä 1948, Tukholmassa 1967 ja Pariisissa 1971 sekä muutettu 1979 Bernin sopimuksen yleiskokouksessa. Vuoden 2016 alussa yleissopimukseen oli sopijapuolina liittynyt yhteensä 168 valtiota.³² Bernin yleissopimus säätelee oikeuksien vähimmäistason sopimusvaltioissa. Sopimuksella veloitetaan sopimusvaltioista peräisin oleville teoksille saman suojan

---

²⁹ Ojanen 2016, 119.

³⁰ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 9.

³¹ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 10.

³² Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 10.

kuin valtiot antavat omien kansalaistensa teoksille. Tätä kutsutaan kansallisen kohtelun periaatteeksi. Bernin sopimukseen kuuluvat kaikki EU-maat, lähes kaikki teollisuusmaat ja suuri joukko kehitysmaita.³³

Rooman kansainvälinen yleissopimus (SopS 56/1983) vuodelta 1961 on merkittävin lähioikeuksien alalla. Se suojaa äänitteillä esiintyvien esittäjien taiteilijoiden, äänitetuottajien ja yleisradioyhtiöiden oikeuksia. Se sisältää määräyksen kussakin jäsenvaltiossa lainsäädännöllä oikeudenhaltijoille annettavasta vähimmäissuojasta. Sopimukseen on liittynyt vuoteen 2016 mennessä yhteensä 92 valtiota. Toinen lähioikeussuojaa antava sopimus on Geneven äänitesopimus vuodelta 1971. Geneven sopimuksella taataan äänitetuottajille tietty suojataso sopimukseen liittyneissä 78 valtiossa. Yhdysvallat ei ole liittynyt kumpaankaan sopimukseen.³⁴

WIPO:n tekijänoikeussopimus (SopS 17/2010) hyväksyttiin Genevessä 1996 ja se on tekijänoikeuden alan uusin kansainvälinen yleissopimus. Sopimus sisältää määräyksiä, jotka on suunnattu tekijänoikeudellisen aineiston käyttämiseen verkkoympäristössä ja se täydentää olemassa olevaa tekijänoikeudellista sopimusjärjestelmää. Vuonna 2006 sopimuksen edellyttämät lainmuutokset saatettiin voimaan Suomessa³⁵

WIPO:n esitys- ja äänitesopimus (SopS 19/2010) vuodelta 1996 nosti esittävien taiteilijoiden ja äänitetuottajien suojatasoa. Sopimuksen painopiste on uusien digitaalisten käyttötapojen sääntelyssä. Vuonna 2006 sopimuksen edellyttämät lainmuutokset saatettiin voimaan Suomessa.³⁶

Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights eli TRIPS-sopimus (SopS 5/1995) on kauppajärjestö GATT:n tekijän- ja teollisoikeuksia koskeva sopimus, joka on osa maailman kauppajärjestö WTO:n perustamiseen liittynyttä sopimuskokonaisuutta. Vuonna 1994 solmitun TRIPS:n II osa, artikkelit 9-14, sisältävät tekijän- ja lähioikeuksia koskevia erityismääräyksiä. TRIPS sisältää jäsenvaltioita sitovan tekijän- ja teollisoikeuksien täytäntöönpanomenettelyn sekä riitojen ehkäisy-, ratkaisu- ja sovittelumenettelyn. Sopimus tuli voimaan Suomessa ja muissa teollisuusmaissa vuonna 1996. WTO:n jäsenenä oleville kehitysmailla myönnettiin siirtymäaikoja, joiden kuluessa sopimuksessa edellytetty tekijänoikeudellinen lainsäädäntö tulisi saattaa voimaan.³⁷

---

³³ Niiranen & Tarkela 1998, 22.

³⁴ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 10.

³⁵ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 10.

³⁶ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 10.

³⁷ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 11.

Tekijänoikeuslain mukaan, sopimukseen liittynyt valtio turvaa omalta osaltaan toisten sopimusvaltioiden teoksille saman suojan kuin kyseinen sopimusvaltio myöntää omien kansalaisensa teoksille. Kansallisen kohtelun periaatteen noudattamisen mahdollistaa kansainvälisissä sopimuksissa määrätty tietty perussuojataso, eli vähimmäissuoja, joka sopimusvaltion tulee lainsäädännössään täyttää. Näin kansainvälisten sopimusten sopimusmääräykset ovat käytännössä vaikuttaneet merkittävästi eri maiden kansalliseen lainsäädäntöön ja kansallisen lain tulkintaan. Kansainväliset sopimukset suodattuvat Suomen tekijänoikeuslain 8 luvun säännösten kautta. Ne määrittelevät miten eri maista oleville oikeudenhaltijoille ja suojan kohteille annetaan suojaa.³⁸

Kotimaista oikeussuojaa koskevat säännökset liittyvät siihen, mihin teoksiin ja suojan kohteisiin lakia sovelletaan suoraan lain nojalla. Kotimaista oikeussuojaa koskevat määräykset ovat tekijänoikeuslain 63, 63a, 64, 64a ja 64b §:ssä. Nämä määräykset vastaavat kysymykseen: miten suojan kohteen tulee liittyä Suomeen, jotta se saisi tekijänoikeuslain mukaista suojaa? Tällöin tarkoitetaan lain liittymäkriteereitä. Liittymäkriteerit voivat koskea esimerkiksi tekijän kansalaisuutta tai asuinpaikkaa, äänitteen tallennuspaikkaa tai paikkaa jossa lähetys tai aineiston yleisölle välittäminen tapahtuu. Edellä mainittuja lainkohtia voidaan kutsua lain suoriksi liittymäkriteereiksi, sillä ne kertovat, milloin jokin teos tai suojan kohde on siinä määrin läheisessä suhteessa Suomeen, että lain säännökset tulevat suoraan 8 luvun nojalla sovellettaviksi.³⁹

Toiseen pääryhmään kuuluu kansainvälistä oikeussuojaan kuuluvat säännökset, jotka vastaavat kysymykseen: keille muille 8 luvun suorissa liittymäkriteereissä tarkoitetuille voidaan antaa Suomen tekijänoikeuslain mukaista suojaa? Koska tekijänoikeuden kansainvälinen sopimusjärjestelmä velvoittaa Suomen myöntämään sopimusten mukaisen tekijänoikeudellisen kohtelun myös muista maista peräisin oleville teoksille ja suojan kohteille, vaikka ne eivät ole 8 luvun suorien liittymäkriteerien mukaan niin läheisessä suhteessa Suomeen. Keskeisimpänä säännöksenä kansainvälisten sopimusten kannalta voidaan pitää lain 65 §:ää. Se on valtuutus-säännös, jonka nojalla on mahdollista määrätä asetuksella tekijänoikeuslain soveltamisesta toiseen maahan tai kansainvälisiin järjestöihin nähden.⁴⁰

Kansallisen kohtelun periaate tarkoittaa, että ulkomainen aineisto saa Suomessa Suomen tekijänoikeuslain mukaista tekijänoikeussuojaa. Suomen tekijänoikeuslainsäädäntö on saatettu

---

³⁸ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 9.

³⁹ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 720.

⁴⁰ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 720-721.

vastaamaan kansainvälisten tekijänoikeussopimusten vaatimuksia. Vastaavasti suomalainen aineisto saa ulkomailla suojaa kyseisen sopimusvaltion lainsäädännön nojalla.⁴¹

Euroopan unionin lainsäädäntö on olennaisesti osa tekijänoikeuden kansallista sääntelyjärjestelmää. Tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevat EU:n perussopimusten peruseräatteen tavaroitten ja palveluiden vapaasta liikkuvuudesta ja kansalaisuuteen perustuva syrjinnän kieltö. Nämä eivät saa olla ristiriidassa toistensa kanssa.⁴²

Euroopan Unionissa on hyväksytty tähän mennessä yhdeksän tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien aineellisoikeudellista sisältöä koskevaa direktiiviä. Direktiivit ovat Euroopan yhteisöjen toimielimissä hyväksytyt Euroopan Unionin jäsenvaltiolle osoitettuja lainsäädäntöohjeita. Direktiivi sisältää ohjeen kansalliselle lainsäätäjälle siitä, millä tavoin lainsäädäntö on yhdenmukaistettava sekä määräjän, johon mennessä direktiivin säännökset tulee saattaa osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä.⁴³ Toisinaan kansallisissa oikeudenkäynneissä direktiivin tulkinta on keskeinen oikeuskysymys. Tällöin tuomioistuin voi harkintansa mukaan pyytää Euroopan unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua direktiivin tulkinnasta. Ylimmillä oikeusasteilla on velvollisuus pyytää tällaista ennakkoratkaisua, mikäli on epäselvää miten tällaista direktiiviä tulisi tulkita. EU:n tuomioistuin keskittyy direktiivin tulkintaan. Kansallinen tuomioistuin puolestaan tulkitsee kansallista lakia ottaen huomioon direktiivin tulkintaa koskevan ennakkoratkaisun.⁴⁴

Tähän mennessä hyväksytyt direktiivit ovat tietokoneohjelmien suojaa koskeva direktiivi 91/250/ETY (saatettu Suomessa voimaan pääosin 1994), kodifioitu (uudistettu direktiivi) 2009/24/EY, vuokraus- ja lainausdirektiivi 92/100/ETY (voimaan 1995), kodifioitu 2006/115/EY, satelliitti- ja kaapelidirektiivi 93/83/ETY (voimaan 1995), suoja-aikoja koskeva direktiivi 93/98/ETY (voimaan 1996), kodifioitu 2006/116/EY, tietokantojen suojaa koskeva direktiivi 96/9/EY (voimaan 1998), tietoyhteiskunnan tekijänoikeusdirektiivi 2001/29/EY (voimaan 2006), kuvataiteen jälleenmyyntikorvausta koskeva direktiivi 2001/84/EY (voimaan 2006), orpoteosdirektiivi 2012/28/EU (voimaan pääosin 2013) sekä direktiivi tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kollektiivisesta hallinnoinnista ja usean valtion alueen kattavasta musiikkiteosten oikeuksien lisensoinnista verkkokäyttöä varten sisämarkkinoilla (yhteishallinnointidirek-

---

⁴¹ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 9.

⁴² Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 11.

⁴³ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 12.

⁴⁴ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 12.

tiivi) 2014/26/EU (saatettava Suomessa voimaan 10.4.2016 mennessä). Tekijän- ja lähioikeuksien täytäntöönpanoa koskee direktiivi teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 2004/48/EY (voimaan 2006).⁴⁵

2010-luvulla on EU:n piirissä tehty aloitteita tekijänoikeuden sääntelyn modernisoimiseksi. Joulukuussa 2015 Komissio esitteli tiedonannon EU:n tekijänoikeussääntelyn nykyaikaisista puitteista (COM(2015) 626 final) ja antoi samalla ehdotuksensa verkkosisältöpalvelujen rajat ylittävää siirrettävyyttä koskevaksi uudeksi asetukseksi (COM(2015) 627) final). Nämä tekijänoikeudelliset hankkeet ovat osa EU:n digitaalista sisämarkkinoita koskevaa uutta (6.5.2015) strategiaa, ja niiden perusteella uusia lainsäädäntöaloitteita ja ehdotuksia vuosien 2016-2017 aikana.⁴⁶

Nykyistä sektorikohteisiin perustuvaa sääntelyä on EU:n piireissä toisinaan pidetty tarpeettoman monimutkaisena ja vaikeasti avautuvana ja strategian tasolla on keskusteltu sen korvaamista yhtenäisellä tekijänoikeuden alan kokonaissääntelyllä. Yhteen kaiken EU:n kaiken kattavaan tekijänoikeussäädöksen toteutumiseen on vielä matkaa, ja sitä ei ole odotettavissa lähitulevaisuudessa.⁴⁷

2.1.3 EU-säädösten implementointimenetelmät

Direktiivien ja muiden EU-säädösten implementoimiseksi käytetään Suomessa seuraavia menetelmiä:

Referenssi- tai viittausmenetelmässä kotimaiseen säädökseen sisällytetään säännös, jonka mukaan tietyissä asioissa on sovellettava säännöksessä viitattua EU-säädöstä tai jotain sen yksittäistä kohtaa. Tämän etuina on, että se täysmääräisesti toteuttaa EU-säädöksen, koska EU-säädös tai sen yksittäinen määräys toteutetaan sellaisena kuin se on asianomaisessa säädöksessä.⁴⁸

Inkorporaatioissa EU-säädös toteutetaan asiasisällöltään tyhjällä kotimaisella säädöksellä, jossa todetaan, että EU-säädöksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa. Menetelmän edut ovat samat kuin referenssimenetelmässä.⁴⁹

---

⁴⁵ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 12-13.

⁴⁶ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 13-14.

⁴⁷ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 14.

⁴⁸ Ojanen 2016, 235–236.

⁴⁹ Ojanen 2016, 235–236.

Transkriptiossa eli toistamisessa kotimaiseen lakiin siirretään sellaisenaan EU-säädös, tai sen yksittäinen luku taikka määräys. Menetelmää voidaan pitää mekaanisena ja passiivisena EU-säädösten toteuttamistapana. Menetelmä ei jätä tilaa kansallisten intressien huomioimiselle, ja johtaa helposti ongelmiin kotimaisen lainkirjoittamistavan ja -kulttuurin kanssa.⁵⁰

Transformaatiossa eli muuntamis menetelmässä on kyse asiasisältöisestä toimeenpanosta, jossa kotimaisen lainsäädännön sisältö muutetaan vastaamaan EU-säädöstä noudattamalla kotimaista sääntelytekniikkaa. Menetelmään sisältyy tietty epävarmuusmomentti EU-säädöksen täysimääräisen toimeenpanon kannalta, koska transformaatiossa EU-säädöksen yksittäisiä artikloja tai lukuja ei sellaisenaan toisteta laissa, vaan laki koetetaan kirjoittaa asiasisältönsä puolesta EU-säädöstä vastaavaksi. Yksi transformaation alalaji on EU-oikeuden ja kotimaisen lainsäädännön välisen normiharmonian toteaminen, jolloin kyse on passiivisesta transformaatiosta. Passiivisessa transformaatiossa varsinaista EU-säädöksen toimeenpanolakia ei säädetä, vaan kotimaisen lainsäädännön todetaan vastaavan EU-säädöksen vaatimuksia.⁵¹

3 60 a §:n hakemukset

3.1 Hakemusasioiden käsittely

Lain oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa mukaan markkinaoikeudellinen asia pannaan viireille markkinaoikeuteen toimitettavalla kirjallisella hakemuksella. Markkinaoikeudessa sovelletaan hakemusasioissa 17 §:än mukaan myös, mitä oikeudenkäymiskaassa säädetään riita- ja hakemusasioiden käsittelystä kärjäoikeudessa. Hakemuksessa on ilmoitettava hakijan yksilöity vaatimus, seikat joihin vaatimus perustuu sekä mahdollisuuksien mukaan ne todisteet, joilla hakija aikoo hakemuksensa tueksi esittää, sekä mitä hän kullakin todisteella aikoo näyttää toteen. Lisäksi hakemuksessa on ilmoitettava asianosaisten nimet ja kotipaikat sekä heidän laillinen edustajansa tai asiamiehensä yhteystiedot sekä se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon asiaa koskevat kutsut, kehotukset ja ilmoitukset voidaan lähettää eli prosessiosoite. Hakemus on asianosaisten tai jollei hän itse ole sitä laatinut, sen laatijan allekirjoitettava. Laatijan on samalla ilmoitettava ammattinsa ja asuinpaikkansa.

Markkinaoikeuden on annettava hakemus tiedoksi sille elinkeinoharjoittajalle (60 a §:n hakemuksissa elinkeinoharjoittaja on teleoperaattori) tai muulle, johon vaatimus kohdistuu. Markkinaoikeuden on tiedoksiannossa kehotettava vastaanottajaa vastaamaan hakemukseen kirjallisesti määräajassa. Tekijänoikeudellisissa 60 a §:ään perustuvissa hakemuksissa pyydetään lausumapyyntö elinkeinoharjoittajalta, jota asia koskee. Lausumassaan elinkeinoharjoittajan

---

⁵⁰ Ojanen 2016, 235–236.

⁵¹ Ojanen 2016, 235–236.

on lausuttava hakijan vaatimuksesta perusteineen, mainittava ne tosiseikat joihin vastaus perustuu, ilmoitettava mahdollisuuksien mukaan ne todisteet jotka vastaanottaja aikoo vastauksensa tueksi esittää, sekä mitä hän kullakin todisteella aikoo näyttää toteen. Markkinaoikeus voi myös kehottaa vastaanottajaa lausumaan jostakin erityisestä kysymyksestä. Asian selvittämiseksi markkinaoikeus voi hankkia asiassa selvitystä omasta aloitteestaan sekä velvoittaa elinkeinoharjoittajan antamaan asian selvittämiseksi tarpeellisia tietoja.

3.2 Tekijänoikeuslain 60 a §:ään perustuvat hakemukset

Hakemuksia lähettää kolme edustajaa Hedman Partners asianajotoimisto, Tekijänoikeusvalvonta Adultia Oy sekä tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry. Hedman Partners edustaa tällä hetkellä Warner Bros. Entertainment Inc:iä, Scanbox Entertainment A/S:aa sekä Crystalis Entertainment UG:ta (haftungsbeschränkt). Tekijänoikeusvalvonta Adultia Oy edusti 1.3.2018 asti Copyright Management Services Ltd:iä, M.I.C.M Mircom International Content Management & Consulting Limitediä sekä LFP Video Group LLC:tä. Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry edustaa tällä hetkellä Teosto ry:tä sekä IFPI Finlandia joka edustaa Sony Music Entertainment Finland Oy:tä, Universal Music Oy:tä sekä Warner Music Finland Oy:tä.

Vuodesta 2017 lähtien 60 §:n a hakemukset ovat kohdistuneet Suomen kolmeen suurimpaan teleoperaattoriin DNA Oyj:hin, Elisa Oyj:hin sekä Telia Finland Oyj:hin.

Hedman Partnersin ja Tekijänoikeusvalvonta Adultian hakemukset rakentuvat samanlaisesti hakijasta riippumatta, ainoana poikkeuksena on Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry:n hakemukset. Hakemuksissa ilmoitetaan tuomioistuimen toimivalta ja tekijänoikeuslain 61 §:än mukaan toimivaltaisena tuomioistuimena tekijänoikeuslakiin liittyvissä hakemusasioissa toimii markkinaoikeus.⁵²

3.2.1 Vaatimukset

Hakemuksissa hakijat ovat vaatineet markkinaoikeutta määräämään, että asiaan osallinen teleyritys antaa hakijalle yhteystiedot teleyritykselle kuuluvista, hakemuksen liitteessä eriteltyistä teleliittymistä kunkin liittymän osalta pyydettyltä ajankohdalta.⁵³ Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry:n hakemuksissa vaaditaan vain yhden IP-osoitteen yhteystiedot.⁵⁴

Joulukuussa 2016 EU-tuomioistuimen antaman niin kutsutun Tele2 päätöksen (C-203/15) jälkeen hakemuksissa on tarkennettu, että yhteystiedoilla tarkoitetaan kaikkea sitä tietoa, joka

⁵² Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

⁵³ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

⁵⁴ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/567, Teosto ry:n ja IFPI Finland ry:n hakemus.

teleyrityksellä on liittymän käyttäjästä. Hakijat vaativat tietojen luovuttamista vain siltä osin, kuin teleoperaattori säilyttää tietoja tietoyhteiskuntakaaren 137 §:n nojalla. Hakijat eivät vaadi luovutettavaksi niitä tietoja, jota säilytetään yksinomaan tietoyhteiskuntakaaren 157 §:ssä säädetyn säilytysvelvollisuuden perusteella.⁵⁵

EU-tuomioistuimen päätöksen C-203/15 mukaan Euroopan unionin jäsenvaltiot eivät voi pakottaa teleoperaattoreita erittelemättömästi tallentamaan tietoliikenteen tunnistamis- ja sijaintitietoja, tunnistetietojen tallentaminen olisi lähtökohtaisesti sallittua vain teknisen toimivuuden tai laskutuksen varmistamiseksi tai vakavan rikollisuuden tai terrorismin estämiseksi. Tällöinkin tallentaminen olisi poikkeus, joka tarkoittaisi rikosepäilyä. Tietojen luovuttaminen edellyttäisi lähtökohtaisesti näiden tarkoituserien täyttymistä.

Helsingin Sanomien haastatteleman professorin Juha Lavapuron mukaan, EU-tuomioistuimen antaman ratkaisun perusteella on käytännössä selvää, että Suomessa tietoyhteiskuntakaaren vastaava säilyttämisvelvollisuus on vastoin Euroopan perusoikeuskirjaa.⁵⁶

3.2.2 Hakijan oikeudet ja asiavaltuus

Tekijänoikeudessa käytetään käsitettä lisenssi, joka on oikeudenhaltijan antama lupa, jolla hän lisenssinantajana antaa toiselle osapuolelle lisenssinsaajalle ajallisesti, alueellisesti tai asiallisesti rajoitetun oikeuden käyttää suojan kohdetta lisenssin ehtojen mukaisesti. Lisenssin saaja ja lisenssinantaja tekevät lisenssisopimuksen, jossa sovitaan oikeuden käyttämiseen liittyvistä ehdoista esimerkiksi lisenssinsaajan tuotteen myynnin perusteella maksamista rojaltimaksuista ja osapuolten vastuista siinä tapauksessa, että oikeuden käyttö loukkaisi jonkin kolmannen osapuolen oikeutta kaksoisluovutuksen johdosta tai muusta syystä.⁵⁷

Tekijänoikeuden haltija voi myöntää lisenssejä eli käyttöoikeuksia vain yhdelle tai useammalle luovutuksensaajalle. Tällöin tekijänoikeudessa on kyse vakiintuneista yksinomaisista tai ei-yksinomaisesti käyttöluvasta. Englanninkielisissä sopimusteksteissä vastaavat ilmaisut ovat exclusive license ja non-exclusive license. Lisäksi on rinnakkaisia (yksinoikeus)käyttölupia. Nämä ovat oikeudenhaltijan antamia yksinomaisia käyttöoikeuksia esimerkiksi jonkin tietokoneohjelman käyttöön Suomen tai EU:n alueella, mutta varannut itselleen rinnakkaisen oikeuden jatkaa tekijänoikeuden käyttöä samalla alueella. Tällaisen käyttöoikeuden englanninkielinen ilmaisu on sole license.⁵⁸

⁵⁵ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

⁵⁶ Helsingin Sanomien artikkeli, 21.12.2016.

⁵⁷ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 337.

⁵⁸ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 338.

Prosessuaalisesti merkittävä seikka on, ettei ei-yksinomaisen lisenssin saajalla ole vakiintuneen käsityskannan mukaan ole asiavaltuutta suhteessa hänelle lisensoituun tekijänoikeuteen. Silloin lisenssinsaaja ei voi kohdistaa vaatimuksia suoraan oikeuden loukkaajaa kohtaan, vaan hänen oikeutensa on riippuvainen oikeudenhaltijan eli lisenssiantajan toimenpiteistä. Yksinomaisen lisenssin haltijalla sitä vastoin katsotaan olevan asiavaltuus myös puheena olevassa suhteessa. Ei-yksinomaisessa lisenssisuhteessa sopijapuolet voivat sopia keskinäisestä vastuusta tilanteita varten, joissa esimerkiksi lisenssin alaisen ohjelmiston käyttö estyisi kolmannen osapuolen toimenpiteiden vuoksi tai siksi, että ohjelmiston käyttö loukkaisi kolmannen oikeutta. Tällaiset korvausehdot tekijänoikeudellisissa sopimuksissa ovat tavanomaisia riskienhallintakeinoja ja näitä kutsutaan englanninkielisen nimityksen mukaan usein indemnifikaatiovelvoitteeksi.⁵⁹

Tekijänoikeuden voi siirtää miten tahansa otsikoidulla sopimuksella. Pelkkiä tekijänoikeudellisia sopimuksia eli käyttöluovia ovat esimerkiksi tekijänoikeuden yhteishallinnointijärjestöjen myöntämät esitys- ja markkinointiluvat. Suuriosa ja myös taloudellisesti merkittävin osa tekijänoikeuden luovutuksista tapahtuu muualla. Tekijänoikeuksia siirretään aina, kun niitä syntyy työsuhteessa, toimeksiantosuhteessa tai erilaisissa yhteistyösuhteissa. Oikeuksien siirrosta on sovittava aina, kun suojattua aineistoa levitetään tai muuten välitetään yleisölle. Tyypillisiä tekijänoikeuden siirtymistä koskevia sopimuksia ovat työsopimukset, työehtosopimukset, tutkimus- ja kehityssopimukset, jakelusopimukset ja teknologian siirtoon liittyvät sopimukset. Tekijänoikeus on merkittävässä asemassa yrityskauppoihin ja yritysjärjestelyihin liittyvissä sopimuksissa. Tekijänoikeuden merkitys korostuu tietotekniikan alan yrityksissä, joiden varallisuus tai liiketoiminnan arvo on tekijänoikeudella suojattua.⁶⁰

Hakemuksissa hakijan oikeuksia saada tuomioistuimen määräyksellä sellaisen teleliittymän yhteystiedot, josta saatetaan yleisön saataviin merkittävässä määrin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman oikeuden haltijan lupaa, perustellaan tekijänoikeuslain 60 a §:llä.⁶¹ Hakijan asiavaltuutta perustellaan lisenssisopimuksilla, esimerkiksi Crystalis Entertainment esittänyt, että sillä on yksinomainen oikeus hakemuksen teosten välittämiseen vertaisverkossa ja jakelusenssin ehtoissa määritelty velvollisuus puuttua teosten luvattomaan välittämiseen kyseisessä jakelukanavassa. Sillä on loukkausten kohteena olevien teosten levitysoikeus ja oikeus puuttua luvattomaan jakeluun Suomessa, Saksassa, Ruotsissa, Tanskassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.⁶²

---

⁵⁹ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 338-339.

⁶⁰ Harenko, Niiranen & Tarkela 2016, 339.

⁶¹ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

⁶² Markkinaoikeuden asia dnro 2017/172, Crystalis Entertainmentin hakemus.

Hakemuksessa on perusteltu hakijan oikeuksia teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamiseksi annetulla direktiivillä 2004/48/EY jonka 5 (a) artiklassa todetaan, että jotta kirjallisen tai taiteellisen teoksen tekijää voidaan pitää oikeutettuna ajamaan kannetta tekijänoikeutensa loukkaamisesta riittää, että hänen nimensä on tavanomaisella tavalla ilmoitettu teoksessa. Tämä tekijäolettama on todettu myös Suomen tekijänoikeuslain 7 §:ssä. Hakija näyttää johtamansa oikeudet tämän tekijäolettaman kautta. Hakijan mukaan hakemuksen liitteissä olevien mainosjulisteissa olevat maininnat ilmaisevat hakijan tekijänoikeudet sarjoihin.⁶³

Hakemuksissa on liitteinä lisenssisopimukset, joista ilmenee hakijan yksinoikeus vertaisverkkojakeluun sekä, että hakijalle on luovutettu alkuperäisen lisenssisopimuksen mukaiset oikeudet teoksiin. Näiden dokumenttien tarkoitus on osoittaa hakijan asiavaltuudet asiassa.⁶⁴

Hakijoiden oikeuksia on perusteltu myös Bernin sopimuksella, sillä useiden televisiosarjojen tuottajien kotipaikka on Yhdysvalloissa. Suomi ja Yhdysvallat ovat kumpikin liittyneet Bernin yleissopimuksen taiteellisten ja kirjallisten teosten suojaamisesta. Bernin sopimuksen 4 artiklan a kohdan mukaisesti suojaa saavat elokuvateokset, joiden tuottajan päätoimipaikka tai vakituinen asuinpaikka on sopimusvaltiossa. Bernin sopimuksen 5 artiklan 4 kappaleen c kohdan i alakohdan mukaisesti mainittujen televisiosarjojen alkuperämaana on pidettävä Amerikan Yhdysvaltoja. Bernin sopimuksen 5 artiklan mukaan alkuperämaassa suojattu teos saa muissa sopimusvaltiossa samaa suojaa kuin toisen sopimusvaltion omat kansalaiset. Tekijänoikeuslain 63 §:n mukaan lain tekijänoikeutta koskevia säännöksiä sovelletaan elokuvateokseen, jonka tuottajan päätoimipaikka tai vakituinen asuinpaikka on Suomessa. Bernin sopimuksen 5 artiklan kansallisen kohtelun periaatteen mukaan hakemuksessa mainitut televisiosarjat saavat Suomessa tekijänoikeuslain mukaista suojaa.⁶⁵

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry:n edustamien hakijoiden asiavaltuus perustellaan sillä, että musiikkikappaleet ovat tekijänoikeuslain 1 §:ssä tarkoitettuja teoksia. Tekijänoikeuslain 2 §:n mukaan teosten tekijöillä on yksinoikeus valmistaa teoksista kappaleita ja saattaa teos yleisön saataviin. Tekijöiden lisäksi esittäville taiteilijoille ja ääni- ja kuvatalle-teen tuottajilla on oma lähioikeutensa esityksiin tai tallenteisiin tekijänoikeuslain 45, 46 ja 46 a §:ien nojalla, jotka kattavat tallenteiden kopioinnin ja yleisölle välittämisen.⁶⁶

---

⁶³ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/172, Crystalis Entertainmentin hakemus.

⁶⁴ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

⁶⁵ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

⁶⁶ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/567, Teosto ry:n ja IFPI Finland ry:n hakemus.

Alkuperäisen äänitteen tuottaja on asianomistajana tallenteiden luvattoman kopioinnin ja yleisölle välittämisen osalta. Suomalaisia ja ulkomaisia äänitetuottajia edustaa Musiikkituottajat - IFPI Finland ry, jonka jäsenet ovat valtuuttaneet järjestön toimimaan puolestaan oikeudenloukkaustapauksissa. Äänitteiden tuottajien asianomistaja-asema perustuu Tekijänoikeuslain 46 §:n mukaisesti tuottajaoikeuksiin.⁶⁷

3.2.3 Havaittu loukkaus

Hakemuksissa on jaoteltu IP-osoitteet sen mukaan mitä sarjaa on ladattu, sekä kuinka paljon. Hakijan oikeuksia saada kyseisten IP-osoitteiden haltijan yhteystiedot perustellaan tekijänoikeuslain 2 §:n yksinoikeutta koskien teoskappaleen valmistamista ja yleisön saataville saattamista.⁶⁸

BitTorrent-vertaisverkon toiminta perustuu siihen, että kustakin teoksesta kiinnostuneet käyttäjät kiinnittyvät omalla ohjelmistollaan yhteen tai useampaan kyseisiä teoksia luvattomasti jakavaan toiseen BitTorrent-käyttäjään. Tällaista kiinnittymisen ryhmittymää kutsutaan parveksi (swarm). Kiinnittymisen jälkeen ohjelma lataa toisilta käyttäjiltä teoksen luoden kopion omalle tietokoneelle ja samanaikaisesti saattaen jo ladattuja osia edelleen yleisön saataviin. BitTorrent-teknologia mahdollistaa tiedoston edelleen jakamisen osissa ilman, että teoksen sisältävä tiedosto on kokonaisuutena latautunut tietokoneelle, mikä mahdollistaa tehokkaan levittämisen. Parven tehokas toiminta ei myöskään edellytä, että yhdelläkään taholla olisi koko tiedostoa kokonaan hallussaan, vaan riittää, että parvella on yhteensä kaikki tiedoston osaset. Tällöin koko parvella on mahdollisuus luoda eheä kokonaisuus teoksesta, vaikka alkuperäisen teoksen luvattomasti vertaisverkkoon saattanut olisi keskeyttänyt teoksen jakamisen. Kuka tahansa voi liittyä parveen, joten saataville saattamisen kohteena oleva yleisö voi kasvaa kontrolloimattoman suureksi.⁶⁹

Kun teosta välitetään kuvatuolaisessa yleisölle avoimessa parvessa, on kysymys tekijänoikeuslain 2 §:n mukaisesta tekijän yksinoikeuden piiriin kuuluvasta teoksen saattamisesta yleisön saataviin riippumatta parven käyttäjämäärästä. Tekijänoikeuden loukkaus täyttyy parven koosta riippumatta.⁷⁰

Hakemuksissa on kerrottu, miten hakija suorittaa valvontaa vertaisverkossa. Hakija valvoo BitTorrent-teknologialla tapahtuvaa jakamista siten, että se kiinnittyy hakijan teoksia jakaviin

---

⁶⁷ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/567, Teosto ry:n ja IFPI Finland ry:n hakemus.

⁶⁸ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

⁶⁹ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

⁷⁰ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

parviin NARS-ohjaimella tai vastaavalla, joka kirjaa lokitiedostoihin olennaiset tiedot kustakin parveen kiinnittyneestä IP-osoitteesta. Hakijat tekevät koelatauksen kunkin IP-osoitteen kohdalta varmistaen, että nämä todella ovat sallineet lataamiensa teosten edelleen jakamisen. Koelatauksen tulosta verrataan hakijan teoksiin, jolla varmistetaan tiedoston jakamisen loukanneen hakijan tekijänoikeutta.⁷¹

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry:n hakemuksissa on aina yksilöitynä internetliittymän haltijan nimimerkki, johtuen DirectConnect-vertaisverkon tekniikasta. Tässä tapauksessa hakijat ovat havainneet, että yksilöidystä internetliittymästä on saatettu yleisön saataviin nimimerkin ”mikko” toimesta DirectConnect-vertaisverkossa luvatta teoksia, joiden tekijänoikeuslain mukaiset oikeudet kuuluvat hakijoiden edustamille oikeudenhaltijoille. Liittymästä on saatettu merkittävässä määrin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman oikeudenhaltijoiden suostumusta.⁷²

Teokset on saatettu yleisön saataviin käyttäen asiaan osallisen teleyrityksestä hallinnoimaa, käyttäjän käyttöön antamaa internetliittymää. Kyseinen liittymä on niin sanottu dynaaminen internetliittymä, jonka käyttäjää ei ole mahdollista selvittää muualta kuin teleyrityksellä olevista luottamuksellisista tunnistetiedoista.⁷³

Hakijoiden valvonnan mukaan yksilöidystä internetliittymästä on saatettu yleisön saataville DirectConnect vertaisverkkoa käyttäen 3 280 musiikkiteosta, jotka käyvät ilmi hakemuksen liitteestä. Teosto ry edustaa kaikkien näiden teosten tekijöitä. Liitteessä listatuista musiikki-teoksista otetun 2 700 kappaleen otoksen perusteella alustavasti ainakin 838 kappaleen tuottajaoikeudet tunnistettiin kuuluviksi Musiikintuottajat - IFPI Finland ry:n jäsenyhtiöille. Hakemuksen liitteistä käy ilmi kunkin tunnistetun teoksen oikeudenhaltija.⁷⁴

3.2.4 Tietojen luovuttaminen ja merkittävyyskynnyksen ylittyminen

Lakivaliokunnan mietinnössä LaVL 5/2005 vp merkittävyyskynnys on jätetty tuomioistuinten ratkaistavaksi. Oikeuskäytännössä on todettu, että merkittävyyskynnyksen ylittymistä on arvioitava tapauskohtaisesti.⁷⁵

BitTorrent-tekniikan osalta on oikeuskäytännössä kiinnitetty huomiota todetun kokonaisyleisön määrään merkittävyyskynnystä arvioitaessa. Kokonaisyleisön merkitys on vahvistettu

---

⁷¹ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

⁷² Markkinaoikeuden asia dnro 2017/567, Teosto ry:n ja IFPI Finland ry:n hakemus.

⁷³ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/567, Teosto ry:n ja IFPI Finland ry:n hakemus.

⁷⁴ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/567 Teosto ry:n ja IFPI Finland ry:n hakemus.

⁷⁵ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

esimerkiksi markkinaoikeuden 4.12.2013 antamassa ratkaisussa nro 479/13. Helsingin käräjäoikeuden ratkaisussa 5.1.2012 Dnro 11/47251 on merkittävyyskynnystä arvioitaessa otettu huomioon ainakin teoksen uutuusaste, tuottamiseen ja markkinointiin käytetyt varat sekä valitun jakelutavan suosio.⁷⁶

Crystalis Entertainmentin hakemuksessa kohteena olevaa televisiosarjaa on hakijan tietojen mukaan jaettu useammassa kuin yhdessä parvessa. Hakijan käyttämä NARS-ohjelma tarkkailee kaikkia tunnettuja hakijan teoksia jakavia parvia ja kirjaa ylös havaitut yksilölliset käyttäjät vuorokauden tarkkuudella. Hakemuksen liitteenä oleva NARS-ohjelman laatimassa lokissa on listattu kunkin IP-osoitteen yhdistämän parven käyttäjämäärä sen vuorokauden aikana, jolloin IP-osoitteesta on havaittu jaetun teosta. Listattuna on myös kaikkien samaa televisiosarjojen kyseistä jaksoa tai tuotantokautta jakaneiden parvien yhteenlaskettu käyttäjämäärä eli kokonaisyleisö kyseisen vuorokauden aikana. Kokonaisyleisö osoittaa sitä todetun yleisön määrää, jolle hakijan teosta on välitetty kustakin IP-osoitteesta.⁷⁷

Hakemuksen mukaan taulukosta käy ilmi, jokaisen jakajan osalta todettu kokonaisyleisö kunkin tarkkailuvuorokauden aikana on vähintään useita satoja ja useimmissa tapauksissa useita tuhansia käyttäjiä. Näiden osalta merkittävyyskynnysten täyttymisessä ei pitäisi olla vakiintuneen oikeuskäytännön valossa epäselvyyttä. Kokonaisyleisö on ollut merkittävän suuri myös niiden jakajien osalta, jotka ovat yhdistyneet pieneen parveen ja siten tapauksen olosuhteet kokonaisuudessaan huomioon ottaen merkittävyyskynnys on näidenkin osalta ylittynyt. Esimerkiksi hakemuksen liitteen IP-osoite 40 on rikkomuksen toteamishetkellä yhdistynyt tarkastetun vuorokauden aikana 44 käyttäjän parveen, mutta tämän käyttäjän kohdalla todettu kokonaisyleisö on ollut 1508 käyttäjää, mikä osoittaa lyhyen ajan sisällä olleen merkittävää kiinnostusta käyttäjän jakamaa teosta kohtaan ja riittää merkittävyyskynnysten ylittymiseen.⁷⁸

Hakijan mukaan, koska tarkastelujakso on ollut vain vuorokauden mittainen, ei tätä määrää voi pitää vähäisenä, vaan se osoittaa teoksella olleen merkittävää kiinnostusta yleisössä jo yhden vuorokauden aikana. Lisäksi on otettava huomioon, että osa luvattomista jakamisista koski erittäin uutta teosta, mikä lisää moitittavaa merkittävyttä.⁷⁹

Hakemuksissa on ollut tekijänoikeuslain 60 a §:ssä todetun mukaisesti merkittävässä määrin tapahtuneesta teoksen saattamisesta yleisön saataviin. Tietojen luovuttaminen on myös

---

⁷⁶ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

⁷⁷ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/172, Crystalis Entertainmentin hakemus.

⁷⁸ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/172, Crystalis Entertainmentin hakemus.

⁷⁹ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/172, Crystalis Entertainmentin hakemus.

näistä IP-osoitteista välttämätöntä tekijänoikeuden loukkauksen selvittämiseksi ja vaatimuksen kohdentamiseksi teoksen oikeudettomaan jakelijaan.⁸⁰

3.2.5 Henkilötietojen hyödyntäminen

Hakemuksissa on tarkennettu, ettei hakijat luovuta henkilötietoja Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.⁸¹ Henkilötietolain (523/1999) 22 §:n yleisten edellytysten mukaan henkilötietoja voidaan siirtää Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle ainoastaan, jos kyseisessä maassa taataan tietosuojaan riittävä taso.

3.3 Turvaamistoimihakemukset

Turvaamistoimiasia on ennakkoturvaava toimi. Turvaamistoimen määrääminen ja täytäntöönpano ovat käytännössä tilanteen jäädyttämistä. Turvaamistoimen tarkoitus on turvata pääasiaa koskeva lopputulos, ettei esimerkiksi teleoperaattori pääse poistamaan hakemuksessa vaadittuja IP-osoitteita. Turvaamistoimi varmistaa sen, että hakijalla on pääsy reaalisesti oikeuksiinsa, jos hän voittaa pääasian. Oikeudenkäymiskaaren 7:ssä luvussa säädetään turvaamistoimen hakemisesta ja määräämisestä. Sen sijaan ulosottokaaren 8:ssä luvussa on säännökset turvaamistoimipäätöksen täytäntöönpanosta. Toimivallanjako toimii niin, että tuomioistuimien myöntää turvaamistoimen ja ulosottomies panee sen täytäntöön. Turvaamistoimipäätös on ulosottooperuste, joka antaa ulosottomiehelle oikeudet ryhtyä täytäntöönpanotoimiin.⁸²

Pelkän pyynnön perusteella turvaamistointia ei määrätä, vaan hakijan tulee saattaa oikeutensa todennäköiseksi. Lisäksi vaaditaan vaaraedellytyksen täyttymistä, eli hakijan tulee osoittaa olevansa oikeussuojan tarpeessa, koska on vaara, että vastapuoli esimerkiksi poistaa hakemuksessa kyseessä olevat IP-osoitteet tai haittaa muuten hakijan oikeuksia. Hakijan tehtävänä on näyttää näiden kahden seikan olemassaolo, jotta turvaamistoimi voidaan määrätä. Sitä ettei turvaamistoimea hakiessa täyttää näyttöä vaadita, kompensoidaan sitä hakijan ankaralla korvausvastuulla. Oikeudenkäymiskaaren mukaan lähtökohtana turvaamistoimihakemuksissa on, että vastapuolta kuulutettiin. Useimmissa tapauksissa menettely on kuitenkin yksipuolinen prosessi, mutta tekijänoikeudellisissa 60 a §:än hakemuksien turvaamistoimissa on kuuluttu vastapuolta eli teleoperaattoreita.⁸³

---

⁸⁰ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

⁸¹ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, hakijoiden hakemukset.

⁸² Linna 2012, 101.

⁸³ Linna 2012, 103.

Tekijänoikeudellisissa 60 a §:än hakemuksien turvaamistoimihakemuksissa on ollut kyse niin sanotusta muusta turvaamistoimesta eli yleinen turvaamistoimi. Tämä tarkoittaa, että hakijalla on jokin muunlainen oikeus kuin saamisoikeus tai parempi oikeus tiettyyn esineeseen. Tällöin hakijalla saattaa olla oikeus vaatia vastapuolelta jonkin toimenpiteen tekemistä tai tekemättä jättämistä. Jos tällaisessa tilanteessa on olemassa vaara, että vastapuoli ryhtyy estämään tai heikentämään hakijan oikeuden toteutumista, tuomioistuin voi määrätä vastapuolen sakon uhalla tekemään jotakin. Turvaamistoimipäätös ei tule voimaan tuomioistuimen päätöksellä, vaan vasta kun hakija hakee täytäntöönpanoa ulosottomieheltä ja asettaa vakuuden. Muun turvaamistoimen täytäntöönpanossa noudatetaan ulosottokaaren 7 luvun säännöksiä.⁸⁴

Hakijat perustelevat turvaamistoimihakemuksia muuttuneiden olosuhteiden takia. Hakemuksen vireillepanohetkellä turvaamistoimella ei ole ollut tarvetta, koska teleyritys on aiemmin säilyttänyt tietoja 12 kuukautta. Muuttuneiden olosuhteiden takia turvaamistoimesta on tullut tarpeellinen hakemuksen ollessa vielä vireillä. Osa myöhemmin toukokuusta alkaen vireille tulleista hakemuksista sisälsivät turvaamistoimihakemuksen jo valmiina, eikä hakija erikseen toimittanut turvaamistoimihakemusta.⁸⁵

Muuttuneet olosuhteet johtuvat siitä, että teleoperaattorit ovat muuttaneet IP-lokien tallennusaikaa. Esimerkiksi Telia Finland on toukokuussa lähettänyt tiedotteen tekijänoikeuksien haltijoille ja heidän edustajilleen, että kesäkuusta 2017 alkaen heidän talletusaika muuttuu. Vuonna 2018 voimaan tuleva EU:n tietosuoja-asetus on vauhdittanut Telia Finlandin tarvetta tarkistaa välitystietojen tallennustarve sekä tallennusajan määrittämisperusteet. Selvityksen lopputulos oli, että Telia Finland rajaa säilytystarpeen käyttölokien tallennukselle kolmeen kuukauteen eli 90 päivään kun ennen se oli 12 kuukautta.⁸⁶

Turvaamistoimihakemuksissa hakijat ovat pyytäneet markkinaoikeutta määräämään teleoperaattoreita yhteystietojen turvaamisesta tekijänoikeuslain 60 a §:n 1 momentin tarkoittamalla tavalla oikeudenkäymiskaaren 7 luvun mukaisesti. Hakijat ovat täsmentäneet, että teleoperaattorit määrättäisiin viivytyksettä selvittämään ja säilyttämään hakemuksen kohteena olevien teleliittymien tiedot myöhemmin tapahtuvaa luovuttamista varten.⁸⁷

---

⁸⁴ Linna 2012, 107.

⁸⁵ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, turvaamistoimihakemukset.

⁸⁶ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, turvaamistoimihakemukset.

⁸⁷ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, turvaamistoimihakemukset.

Hakijoiden kokemusten mukaan hakemuksen käsittely markkinaoikeudessa ja markkinaoikeuden päätöksen perusteella tapahtuva teleliittymien yhteystietojen selvittäminen voivat viedä useita kuukausia. Siksi on olemassa vaara, että merkittävä osa luovutettavaksi määrättävistä tiedoista jää selvittämättä ja hakemuksen mukainen määräys menettää merkityksensä. Turvaamistoimi mahdollistaisi henkilötietojen käsittelyn ja säilytyksen turvaamisen jo ennen hakemuksen käsittelyä.⁸⁸

Turvaamistoimihakemusten mukaan turvaamistoimi olisi annettava ilman hakijan velvollisuutta vakuuden asettamiseen. Hakijoiden näkemyksen mukaan turvaamistoimen määrääminen ei aiheuttaisi sellaista vahinkoa teleyrityksille, jota varten ulosottokaaren 8 luvun 2 §:ssä tarkoitettu vakuus on tarkoitettu. Turvaamistoimen aiheuttamat toimenpiteet olisivat samoja, joita hakemuksen mukainen määräys aiheuttaisi ilman turvaamistointakin. Hakijat ovat perustelleet tätä tekijänoikeuslain 60 a §:n 3 momentilla, jonka mukaan teleyritys on oikeutettu korvaukseen määräyksestä aiheutuviineluihin. Hakijat ovat sitoutuneet korvaamaan toteutuneet kulut myös siinä tapauksessa, että päätöstä koskeva hakemus tulisi hylätyksi. Eräissä turvaamistoimihakemuksissa hakija on katsonut tarpeelliseksi asettaa teleyritykselle uhkasakko. Esimerkiksi Copyright Management Services Ltd:n turvaamistoimihakemuksissa on vaadittu uhkasakon määräksi asetettavan 25 000 euroa kaikkiin vireillä oleviin hakemuksiin, jossa osallisena DNA Oyj.⁸⁹

3.4 Operaattoreiden kanta hakemuksiin

DNA Oyj:n vastaus turvaamistoimihakemuksiin on ollut yleisesti niin, että DNA Oyj on vastustanut turvaamistoimihakemusta ja vaatinut markkinaoikeutta ensisijaisesti jättämään turvaamistoimihakemuksen tutkimatta ennenaikaisena, toissijaisesti hylkää turvaamistoimi ja kolmassijaisesti määrää uhkasakon määräksi korkeintaan 1 000 euroa (jos sellaista on vaadittu).⁹⁰

DNA Oyj:n kanta pääasiaan eli yhteystietojen luovuttamiseen on ollut, ettei se sinänsä vastusta hakemuksia. DNA Oyj on pyytänyt, että markkinaoikeus vahvistaa, että selvitys ja luovutusvelvollisuus koskevat vain niitä tietoja, joita DNA luovutushetkellä säilyttää tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 17 luvun säännösten nojalla omia tarpeita varten määritellyn ajan, jonka DNA on määritellyt kuuden kuukauden mittaiseksi sekä vahvistaa hakijan yleisen velvollisuuden korvata DNA:lle luovuttamismääräyksen täytäntöönpanosta aiheutuvat kulut.⁹¹

---

⁸⁸ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, turvaamistoimihakemukset.

⁸⁹ Markkinaoikeuden asiat dnrot 2017/172 ja 2017/433, turvaamistoimihakemus.

⁹⁰ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/319, DNA Oyj:n lausuma turvaamistoimihakemukseen.

⁹¹ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/319, DNA Oyj:n lausuma turvaamistoimihakemukseen.

DNA Oyj on perustellut vaatimuksiaan sillä, että se säilyttää hakemuksessa tarkoitettuja tietoja kahdella eri perusteella. Yhtäältä DNA:lla on sen mukaan tietoyhteiskuntakaaren 17 luvun säännösten nojalla oikeus säilyttää tietoja sen omia tarpeita varten. Toisaalta DNA:lla on tietoyhteiskuntakaaren 19 lukuun sisältyvän 157 §:n nojalla velvollisuus säilyttää niitä viranomaistarpeita varten. Tietoyhteiskuntakaaren 17 luku määrittelee sähköisen viestinnän luotamuksellisuudesta ja sitä, missä tilanteissa teleyrityksellä on oikeus käsitellä viestinnän välitystietoja. Tietoyhteiskuntakaaren 137 §:n 1 momentin mukaan DNA:n säilytysoikeuden piiriin kuuluvien tietojen käsittely on sallittua ainoastaan käsittelyn tarkoituksen vaatimassa laajuudessa. Lisäksi saman säännöksen 3 momentin mukaan, jollei laissa toisin säädetä, käsittelyn jälkeen tiedot on hävitettävä tai tehtävä sellaisiksi, ettei niitä voi yhdistää tilaajaan tai käyttäjään. DNA on määritellyt tietoyhteiskuntakaaren 17 luvun sallimia omia käyttötarkoituksia varten tietojen säilytysajan kuuden kuukauden mittaiseksi ja katsoo, että se voi selvittää ja luovuttaa ainoastaan niitä tietoja, joita se säilyttää luovutushetkellä edellä mainitun säännöksen luvun nojalla.⁹²

DNA Oyj:n tietoyhteiskuntakaaren 157 §:n mukainen säilytysvelvollisuus on kuitenkin nyt käsiteltävänä olevan asian kannalta relevanttien internetyhteyspalveluun liittyvien tietojen osalta kolme kuukautta pidempi eli yhteensä yhdeksän kuukauden mittainen. Tietoyhteiskuntakaaren 157 §:n 1 momentin mukaan säilytettäviä tietoja saa käyttää ainoastaan pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi. Lisäksi tietoyhteiskuntakaaren 322 §:ssä säädetään, että edellä 157 §:n perusteella säilytettäviä tietoja voivat saada säilytysvelvollisilta yrityksiltä ainoastaan ne viranomaiset, joilla on lain perusteella oikeus saada tiedot.⁹³

Elisa Oyj:n vaatimukset turvaamistoimihakemuksiin on, että markkinaoikeus hylkäisi hakijan turvaamistoimihakemuksen kokonaisuudessaan perusteettomana, toissijaisesti mikäli hakijan vaatimus turvaamistoimen määräämisestä vastoin Elisan näkemystä hyväksyttäisiin Elisa vaatii, että markkinaoikeus nimenomaisesti rajaa määräystä niin, että se ei koske tietoyhteiskuntakaaren 157 §:n perusteella säilytettäviä tietoja, markkinaoikeus ei määräyksen kohde ja laatu huomioon ottaen aseta Elisalle uhkasakkoa ja markkinaoikeus määrää hakijan asettamaan Elisan oikeuksia turvaavan vakuuden määrältään vähintään miljoona euroa.⁹⁴

Elisa Oyj perustelut ovat samankaltaiset kuin muidenkin operaattoreiden Elisa Oyj toteaa, että tietoyhteiskuntakaaren 157 §:n mukaista säilytysperustetta ei voida soveltaa nyt kyseessä

---

⁹² Markkinaoikeuden asia dnro 2017/319, DNA Oyj:n lausuma turvaamistoimihakemukseen.

⁹³ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/319, DNA Oyj:n lausuma turvaamistoimihakemukseen.

⁹⁴ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/320, Elisa Oyj:n lausuma turvaamistoimihakemukseen.

olevan turvaamistoimiasian yhteydessä, eikä vaadittua turvaamistointa voitaisi missään olosuhteissa kohdistaa 157 §:n perusteella säilytettäviin tietoihin. Tätä tukee osaltaan Viestintäviraston 10.11.2016 antama lausunto. Lausunnon mukaan, jos teleyritys luovuttaa kyseisiä tietoja muuten kuin pakkokeinolain 10 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten selvittämiseksi tai syyteharkintaan saattamiseksi, saattaa teleyritys syyllistyä rikoslain (39/1889) 38 luvussa kuvattuihin tieto- ja viestintärikoksiin.⁹⁵

Elisa Oyj:n on perusteluissaan todennut muun muassa, että sen mukaan turvaamistoimen määrääminen olisi perustuslain vastaista. Perustuslain 10 §:n 1 ja 2 momenttien mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu ja kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton. Perustuslain 106 §:n mukaan tilanteessa, jossa tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa asiassa lain säännöksen soveltaminen olisi ilmeisessä ristiriidassa perustuslain kanssa, tuomioistuimen on annettava etusija perustuslain säännökselle. Elisa Oyj:n mukaan turvaamistoimihakemuksissa on kyse tästä.⁹⁶

Pääasian osalta Elisa Oyj on todennut, että hakijan vaatimien teleliittymänhaltijan yhteystietojen selvittäminen edellyttää tietoyhteiskunta- ja viestintäviraston mukaisten viestinnän välitystietojen hyödyntämistä. Elisalla ei ole mahdollisuutta etukäteen selvittää ovatko hakemuksessa selvitettäväksi vaaditut teleliittymänhaltijan yhteystiedot selvitettävissä ja luovutettavissa hakijalle. Elisa Oyj on pyytänyt markkinaoikeutta ottamaan huomioon, ettei Elisalla ole tiedossa sitä, onko hakijan vaatimien yhteystietojen luovuttaminen mahdollista sekä ettei Elisa Oyj voi luovuttaa tietoyhteiskunta- ja viestintäviraston 157 §:n mukaisia tietoja joita säilytetään vain rikosten selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi, joiden tiedot voivat saada ne viranomaiset joilla on lain perusteella oikeus saada tiedot. Lisäksi Elisa Oyj on pyytänyt markkinaoikeutta arvioimaan merkittävyyskynnyksen ylittymisen yksittäistapauksittain kunkin hakijan vaatiman yksittäisen IP-osoitteen osalta.⁹⁷

Telia Finland Oyj:n mukaan turvaamistoimia ei tulisi määrätä muun muassa siksi, koska niistä aiheutuisi riita-asioissa annetun lain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa. Telia Finlandin mukaan turvaamistoimipyyntöjen käsittely lyhyellä aikavälillä aiheuttaa kohtuuttomia seurauksia Telia Finlandin sisäisille resursseille sekä niille prosesseille, joissa tietopyynnöt käsitellään. Telia Finlandin mukaan hakijan vaatimus, ettei hakijan tarvitse asettaa vakuutta on väärä, sillä turvaamistoimi lisää käsittelyyn liittyviä toimenpiteitä. Myös Telia Finlandin mukaan, jos turvaamistoimihakemus hyväksyttäisiin, johtaisi se ristiriitaan perustuslain

---

⁹⁵ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/320, Elisa Oyj:n lausuma turvaamistoimihakemukseen.

⁹⁶ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/320, Elisa Oyj:n lausuma turvaamistoimihakemukseen.

⁹⁷ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/320, Elisa Oyj:n lausuma turvaamistoimihakemukseen.

10 §:n nojalla, sillä se käytännössä asettaisi teleyritykselle laajamittaisen välitystietojen tallennusvelvoitteen, joka olisi kestoaltaan rajoittamaton. Telia Finland on todennut, ettei teleyritykselle mahdollisesti koskevalla määräyksellä asetettava tallennusvelvollisuus voisi missään tilanteessa ylittää kestoaltaan sitä, mitä tietoyhteiskuntakaaren 157 §:ssä säädetään.⁹⁸

3.4.1 KKO:n ratkaisu 2017:85

Korkein oikeus on antanut 8.12.2017 ennakkopäätöksen, siitä miten tietoyhteiskuntakaaren perusteella säilyttämiä tietoja teleyrityksen tulisi luovuttaa. DNA Oyj oli valittanut markkinaoikeuden 3.10.2016 antamasta päätöksestä yhteystietojen luovuttamisesta tekijänoikeuslain 60 a §:n nojalla. Hakemuksessa ei ollut yksilöitynä, mitä teleyrityksen tietoyhteiskuntakaaren perusteella säilyttämiä tietoja pyyntö koski. Markkinaoikeus oli määrännyt teleyrityksen antamaan vaaditut tiedot.⁹⁹

Valituksessaan DNA Oyj vaati, että markkinaoikeuden päätös kumotaan siltä osin, kuin siinä ei ole rajattu tietoyhteiskuntakaaren 157 §:n nojalla viranomaistarpeita varten säilytettäviä tietoja tekijänoikeuslain 60 a §:ään perustuvan luovutusvelvollisuuden ulkopuolelle. DNA Oyj on ilmoituksensa mukaan antanut hakijalle markkinaoikeuden päätöksen antamisen jälkeen kaikki sellaiset teleliittymien yhteystiedot, joita se säilytti omia tarpeitaan varten. DNA Oyj on siten katsonut, ettei sillä ole oikeutta eikä velvollisuutta luovuttaa hakijalle tietoyhteiskuntakaaren 157 §:n nojalla säilyttämiään tietoja.¹⁰⁰

Tietoyhteiskuntakaaren 137 §:n 1 momentin mukaan sähköisten viestien ja välitystietojen käsittely on sallittua ainoastaan käsittelyn tarkoituksen vaatimassa laajuudessa eikä sillä saa rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä. Korkein oikeus on todennut, että tietoyhteiskuntakaarella tai sitä edeltäneessä sähköisen viestinnän tietosuojalaissa (516/2004) ei ole tarkemmin säädetty sitä, kuinka pitkään teleyritys voi säilyttää ja käsitellä laissa tarkoitettuja viestinnän välitystietoja omia tarpeitaan varten. Lain 39 §:n 3 momentissa säädetään laskun määräytymiseen liittyvien tietojen säilyttämisestä. Pääsäännön mukaan näitä tietoja on säilytettävä vähintään kolme kuukautta laskun eräpäivästä tai välitystiedon tallentumisesta, riippuen siitä kumpi näistä tiedoista on myöhäisempi. Näihin tietoihin voi sisältyä myös edellä mainittuja välitystietoja.¹⁰¹

---

⁹⁸ Markkinaoikeuden asia dnro 2017/321, Telia Finland Oyj:n lausuma turvaamistoimihakemukseen.

⁹⁹ Korkeimman oikeuden ratkaisu 2017:85 dnro S2016/899.

¹⁰⁰ Korkeimman oikeuden ratkaisu 2017:85 dnro S2016/899.

¹⁰¹ Korkeimman oikeuden ratkaisu 2017:85 dnro S2016/899.

Tietoyhteiskuntakaaren 322 §:n 2 momentin mukaan 157 §:n perusteella säilytettäviä tietoja voivat saada säilytysvelvollisilta yritysiltä ainoastaan ne viranomaiset, joilla on lain perusteella oikeus saada tiedot.¹⁰²

Korkein oikeus on todennut, että tekijänoikeuslain 60 a §:n tarkoittamissa tietopyynnöissä sekä tietoyhteiskuntakaaren 137 ja 157 §:n mukaisten tietojen säilyttämisessä on kysymys perustuslain 10 §:ssä suojatun yksityisyyden ja viestinnän luottamuksellisuuden piiriin kuuluvista tiedoista.¹⁰³

Korkein oikeus on katsonut, että markkinaoikeuden olisi tullut viran puolesta selvittää, vaatiiko hakija luovutettavaksi myös sellaisia yhteystietoja, joita DNA Oyj säilyttää tietoyhteiskuntakaaren 157 §:n nojalla viranomaistarpeita varten, ja sen jälkeen ottaa yksilöidysti ratkaisussaan kantaa siihen kysymykseen, mitä tietoja sen mahdollisesti määräämä luovutusvelvollisuus koskee.¹⁰⁴

Hakijan mukaan sillä on oikeus saada haltuunsa myös DNA Oyj:n tietoyhteiskuntakaaren 157 §:n nojalla säilyttämiä yhteystietoja, koska tekijänoikeuslain 60 a §:n mukaan yhteystiedot tulee luovuttaa salassapitosäännösten estämättä. DNA Oyj ei voi päättää omasta lyhyemmästä säilytysajasta siten, että lyhyemmällä säilytysajalla on vaikutusta hakijan oikeuksiin.¹⁰⁵

Tietoyhteiskuntakaaren 157 §:ssä ja 322 §:ssä on nimenomaisesti todettu, mitä tarkoitusta varten ja mille tahoille lain 157 §:n nojalla säilytetyt välitystiedot eli tässä teleliittymien yhteystietoja voidaan luovuttaa. Lain yksiselitteisen sanamuodon mukaan tietoja voidaan säilyttää säännöksessä yksilöidyn ajan vain viranomaistarpeita varten eikä niitä voida luovuttaa kuin sellaisille viranomaisille ja sellaista käyttötarkoitusta varten, jotka on laissa nimenomaisesti määritelty. Hakija ei ole viranomainen eikä tekijänoikeuslain 60 a §:n mukaisissa hakemusasioissa ja niiden perusteena olevissa yksityisoikeudellisissa tekijänoikeusloukkausta koskevissa asioissa ole kysymys tietoyhteiskuntakaaren 157 §:ssä määritellyistä käyttötarkoituksista.¹⁰⁶

Johtopäätöksensä Korkein oikeus on todennut, että tuomioistuimen antama tekijänoikeuslain 60 a §:n mukainen määräys voi koskea vain yhteystietoja, joita teleyritys säilyttää tietoyhteiskuntakaaren 137 §:n nojalla omia tarpeitaan varten. Tekijänoikeuslain 60 a §:n viittaus

---

¹⁰² Korkeimman oikeuden ratkaisu 2017:85 dnro S2016/899.

¹⁰³ Korkeimman oikeuden ratkaisu 2017:85 dnro S2016/899.

¹⁰⁴ Korkeimman oikeuden ratkaisu 2017:85 dnro S2016/899.

¹⁰⁵ Korkeimman oikeuden ratkaisu 2017:85 dnro S2016/899.

¹⁰⁶ Korkeimman oikeuden ratkaisu 2017:85 dnro S2016/899.

yhteystietojen luovuttamiseen salassapitosäännösten estämättä ei anna aihetta arvioida asiaa toisin. Yhteystietoja, joita DNA Oyj säilyttää tietoyhteiskuntakaaren 157 §:n perusteella viranomaistarpeita varten, ei ole markkinaoikeuden päätöslauselmassa rajattu luovutusvelvollisuuden ulkopuolelle. Näin ollen päätöslauselmaa tulee tältä osin muuttaa.¹⁰⁷

Korkein oikeus muutti markkinaoikeuden päätöstä seuraavasti: DNA Oyj määrätään selvittämään ja antamaan hakijalle markkinaoikeuden päätöksen liitteestä ilmenevien teleliittymien käyttäjien ja tilaajien yhteystiedot, ei kuitenkaan siltä osin, kuin DNA Oyj säilyttää mainittuja yhteystietoja pelkästään tietoyhteiskuntakaaren 157 §:n nojalla viranomaistarpeita varten. Muilta osin markkinaoikeuden päätöstä ei muuteta.¹⁰⁸

3.5 Markkinaoikeuden oikeuskäytäntö

Markkinaoikeuden vuonna 2013 antaman päätöksen nro 479/13 mukaan oikeuskäytännössä arvioinnissa on kiinnitetty huomiota parven tosiallisten käyttäjien määrään. Markkinaoikeuden mukaan käyttäjien määrä ei kuitenkaan yksin voi olla ratkaisevaa, vaan arvioinnissa on otettava huomioon myös muut mahdolliset loukkauksen merkittävyyteen vaikuttavat seikat. Tekijänoikeuden haltijan kannalta jakelun kokonaismäärällä on merkitystä. Merkittävyyskynnyksen ylittymistä arvioidaan teleliittymäkohtaisesti ja markkinaoikeus on katsonut, ettei tapahtuneen jakelun kokonaismäärää voi jättää kokonaan huomioon ottamatta tapauskohtaisia olosuhteita arvioidessa.¹⁰⁹

Hakemuksen mukaan alhaisin käyttäjämäärä on ollut 61 käyttäjää parvessa. Viidessä eri parvessa on ollut yhteensä yli 6000 käyttäjää. Markkinaoikeus on katsonut, että tämä osoittaa elokuvilla olleen huomattavaa kysyntää. Teleliittymän haltijalle aiheutuvia haittoja rajoittaa se, että tekijänoikeuden haltija saa käyttää luovutettavia tietoja vain loukkauksen selvittämiseen ja vaatimusten esittämiseen sekä että väärinkäytösten estämiseksi tekijänoikeuden haltijaan sovelletaan sähköisen viestinnän tietosuojalain säännöksiä vaitiolovelvollisuudesta ja hyväksikäyttökiellosta. Näillä perusteilla markkinaoikeus on katsonut, että luovuttamista puoltavat syyt ovat merkittävimpiä, kuin tietojen luovuttamisesta teleliittymän haltijalle aiheutuva haitta.¹¹⁰

Näin ollen markkinaoikeus on katsonut, että kaikista hakemuksessa tarkoitetuista teleliittymistä on saatettu tekijänoikeuksien kannalta tekijänoikeuslain 60 a §:ssä tarkoitettulla tavalla

---

¹⁰⁷ Korkeimman oikeuden ratkaisu 2017:85 dnro S2016/899.

¹⁰⁸ Korkeimman oikeuden ratkaisu 2017:85 dnro S2016/899.

¹⁰⁹ Markkinaoikeuden päätös nro 479/13.

¹¹⁰ Markkinaoikeuden päätös nro 479/13.

merkittävässä määrin yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman tekijänoikeuksien haltijan suostumusta.¹¹¹

Markkinaoikeuden päätöksessä nro 677/15 markkinaoikeuden arvioinnin mukaan, kun teosta jaetaan BitTorrent-vertaisverkossa yleisölle avoimissa parvissa, on kysymys tällöin tekijänoikeuslain 2 §:n mukaisesta tekijän yksinoikeuden piiriin kuuluvasta teoksen saattamisesta yleisön saataviin riippumatta parven käyttäjämäärästä. Jokainen yksittäinen loukkaus ei kuitenkaan automaattisesti täytä tekijänoikeuslain 60 a §:ssä edellytettyä tunnistamistietojen luovuttamisen edellytyksenä olevaa merkittävyyssynnystä, vaan kynnyksen ylittymistä on arvioitava tapauskohtaisesti vallitsevat olosuhteet huomioon ottaen.¹¹²

Hakemuksen liitteessä on yksilöity kunkin IP-osoitteen osalta tarkasteluvuorokaudelta sen parven käyttäjämäärä, johon IP-osoitteesta on kiinnitytty sekä saman vuorokauden osalta eri parviin kiinnittyneiden käyttäjien muodostama niin sanottu kokonaisyleisö.¹¹³

Päätöksen nro 677/15 oikeuskäytännön perustelut ovat samat kuin, edellä mainitussa päätöksessä 479/13, eli parven tosiallisten käyttäjien määrä, kokonaisyleisö ja teoksen kysyntä. Hakemuksen alhaisimmat käyttäjämäärät ovat olleet niissä parvissa, joissa on ollut 11, 14 ja 18 käyttäjää. Jaettujen teosten jakamista on kuitenkin tarkasteluvuorokauden aika tapahtunut myös muissa parvissa siten, että niidenkin osalta kokonaisyleisö on tarkasteluvuorokauden aikana ollut 536-1094 käyttäjää. Alhaisin kokonaisyleisö on ollut hakemuksen mukaan 481 käyttäjää. Markkinaoikeus on katsonut, että kaikista hakemuksessa tarkoitetuista teleliittymistä on saatetut tekijänoikeuksien kannalta tekijänoikeuslain 60 a §:ssä tarkoitettulla tavalla merkittävässä määrin yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman tekijänoikeuksien haltijan suostumusta.¹¹⁴

3.5.1 Markkinaoikeuden linjanmuutos

Kesäkuussa 2017 markkinaoikeus teki linjamuutoksen ja muutti aikaisempaa oikeuskäytäntöön yhteystietojen luovuttamisesta tekijänoikeuslain 60 a §:n nojalla. Markkinaoikeus otti päätöksessä nro 333/17, enemmän kantaa merkittävyyssynnyn ylittymiseen yksittäisen IP-osoitteen kannalta. Ratkaisu tehtiin vahvistetulla kokoonpanolla, jossa oli puheenjohtajana markkinaoikeuden ylituomari Kimmo Mikkola sekä kuusi markkinaoikeustuomaria.¹¹⁵

---

¹¹¹ Markkinaoikeuden päätös nro 479/13.

¹¹² Markkinaoikeuden päätös nro 677/15.

¹¹³ Markkinaoikeuden päätös nro 677/15.

¹¹⁴ Markkinaoikeuden päätös nro 677/15.

¹¹⁵ Markkinaoikeuden päätös nro 333/17.

Hakemuksessa hakija oli ilmoittanut, että sillä on kysymyksessä olevien elokuvien tuottajayhtiöiden kanssa tehtyjen lisenssisopimusten perusteella oikeus esittää asiassa tekijänoikeuslakiin perustuvia vaatimuksia. Tekijänoikeuslain 63 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan lain tekijänoikeutta koskevia säännöksiä sovelletaan elokuvateokseen, jonka tuottajan päätoimipaikka tai vakinainen asuinpaikka Suomessa. Hakemuksen elokuvien tuottajien kotipaikka on Yhdysvalloissa. Yhdysvallat ja Suomi ovat liittyneet Bernin yleissopimukseen taiteellisten ja kirjallisten teosten suojaamisesta. Bernin sopimuksessa muun muassa mainitaan että, kyseisen sopimuksen 4 artiklan a kohdan mukaan yleissopimuksen mukaista suojaa sovelletaan sellaisten elokuvateosten tekijöihin, joiden valmistajan päätoimipaikka tai vakinainen asuinpaikka on liittomaassa.¹¹⁶

Markkinaoikeus on arvioinut, kun hakija perustaa vaatimuksensa ulkomaisen oikeudenhaltijan sille myöntämään oikeuteen ryhtyä oikeudellisiin toimiin tekijänoikeuden loukkauksen johdosta, hakijan oikeus on edellä todetun perusteella voitava johtaa esimerkiksi tuottajalta, jonka päätoimipaikka tai vakituinen asuinpaikka on Bernin sopimuksen sopimusvaltiossa. Hakijan on tarvittaessa toimitettava tätä koskeva riittävä selvitys.¹¹⁷

Hakija on asiavaltuutensa osoittaakseen toimittanut markkinaoikeudelle Yhdysvaltojen tekijänoikeusrekisterin otteet sekä 1.6.2016 ja 21.7.2016 päivätyt lisenssisopimukset, joista käy ilmi muun ohella, että hakijalla on oikeus ryhtyä toimiin teoksiin kohdistuvien oikeudenloukkausten johdosta. Markkinaoikeus on katsonut, että edellä mainituin perustein hakijalla on asiavaltuus ja oikeus esittää tekijänoikeuslakiin perustuvia vaatimuksia.¹¹⁸

Tekijänoikeuslain 60 a §:ään sisältyvällä oikeudenloukkauksen merkittävyyssynnyksellä on pyritty kohdistamaan menettelyt riittävän moitittaviin, tietyn vakavuusasteen ylittäviin tekoihin. Merkittävässä määrin -kriteerin täyttymistä tulee arvioida kunkin teleliittymän ja tässä tapauksessa IP-osoitetta koskevan havainnon osalta erikseen, ottaen arvioinnissa huomioon sekä oikeudenhaltijan että kunkin teleliittymän haltijan edellä mainitut intressit.¹¹⁹

Oikeudenhaltijan näkökulmasta teoksen pienenkin osan lyhytkestoisesta yksittäisestä jakamisesta aiheutuva haitta saattaa muodostua merkittäväksi, mikäli haittaa arvioidaan yhdessä muiden henkilöiden vastaavan menettelyn kanssa ottaen huomioon, että kukin käyttäjä osallistuu mahdollistaa teoksen laittoman käytön ja sen jatkamisen useiden henkilöiden toimesta.

---

¹¹⁶ Markkinaoikeuden päätös nro 333/17.

¹¹⁷ Markkinaoikeuden päätös nro 333/17.

¹¹⁸ Markkinaoikeuden päätös nro 333/17.

¹¹⁹ Markkinaoikeuden päätös nro 333/17.

Markkinaoikeuden ratkaisukäytännössä onkin merkittävässä määrin -edellytystä koskevassa arvioinnissa annettu olennaista painoarvoa muun ohella edellä mainitulle kokonaisyleisölle, jolla on sinänsä väistämättä merkitystä sen kannalta, kuinka merkittävää vahinkoa vertaisverkossa tapahtuvasta yleisön saataviin saattamisesta oikeudenhaltijalle kokonaisuutena arvioiden aiheutuu.¹²⁰

Unionin tuomioistuimen ratkaisusta (tuomio Tele2 Sverige ja Watson ym., C-203/15 ja C-698/15) käy korostetusti ilmi, että sähköisen viestinnän luottamuksellisuudesta säädettävien poikkeuksien, kuten tässä tapauksessa tekijänoikeuslain 60 a §:n, on rajoituttava ehdottoman välttämättömään ja niiden on ehdottomasti oltava oikeassa suhteessa päämäärään nähden. Poikkeuksia on myös tulkittava suppeasti ja toimenpiteiden on oltava täysin välttämättömän rajoissa. Tämä viestinnän ja siihen liittyvien liikennetietojen suojaa painottava ja niihin tehtävien rajoitusten suppeaa tulkintaa koskeva vaatimus puoltaa osaltaan sitä, että merkittävässä määrin -edellytyksen arvioinnissa olisi aiempaa voimakkaammin painotettava sitä konkreettista oikeudenloukkausta, joka asiassa esitetystä selvityksestä on kunkin yksittäisen teleliittymän osalta todettavissa.¹²¹

Hakija on esittänyt valvontaohjelmiston lokitiedostosta muodostetulla taulukolla selvitystä siitä, mikä on ollut parven käyttäjämäärä kokonaisuudessaan kyseisellä tarkasteluhetkellä. Selvitystä on esitetty myös niin sanotusta kokonaisyleisöstä, eli käyttäjämäärästä samaa teosta jakavissa rinnakkaisissa eli muissa parvissa saman päivän aikana. Selvityksestä on edellä todetun mukaisesti pääteltävissä, että kustakin hakemuksen liitteessä yksilöidystä IP-osoitteesta on saatettu yhtä hakijan teosta tai sen osaa yleisön saataviin yhtenä hakemuksen liitteessä yksilöitynä sekunnin tarkkuudella ilmaistuna ajankohtana. Hakija ei kuitenkaan ole väittänyt eikä esittänyt selvitystä, josta kävisi ilmi esimerkiksi, että sen teoksen jakamista olisi jostakin hakemuksessa tarkoitettusta IP-osoitteesta tapahtunut toistuvasti tai pidemmän aikaa, kysymyksessä olevasta IP-osoitteesta tapahtunut saataviin saattaminen olisi koskenut useita teoksia tai mikä merkitys IP-osoitteesta tapahtuneella yleisön saataviin saattamisella on tosiasiallisesti ollut toisiin vertaisverkon käyttäjiin ja siten loukkauksen merkittävyyteen. Asiassa esitetty selvitys ei sellaisenaan osoita kunkin yksittäisestä teleliittymästä toteutetun yleisön saataviin saattamisen olleen säännöksessä tarkoitettulla tavalla merkittävää. Näin ollen markkinaoikeus katsoo, että kunkin yksittäisen teleliittymän ja tässä tapauksessa IP-osoitteen

---

¹²⁰ Markkinaoikeuden päätös nro 333/17.

¹²¹ Markkinaoikeuden päätös nro 333/17.

haltijan toimesta tapahtunut asiassa esitetystä selvityksestä pääteltävissä oleva konkreettinen loukkaus on jäänyt vähäiseksi.¹²²

Oikeudenhaltijoilla saattaa tosin olla jo teknisistä syistä johtuvia hankaluuksia edellä esitettyjä seikkoja koskevan näytön esittämisessä. Tästä huolimatta markkinaoikeus katsoo, ottaen erityisesti huomioon kunkin IP-osoitteen haltijan henkilötietojen sekä viestintää koskevien tietojen ja siten yksityiselämän suojasta tehtävien poikkeusten suppean tulkinnan vaatimuksen, ettei hakemuksessa yksilöidyistä IP-osoitteista ole asiassa esitetyn selvityksen perusteella katsottava saatetun yleisön saataviin hakijan tekijänoikeudella suojattua aineistoa tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin.¹²³

3.5.2 Turvaamistoimihakemusten käsittely

Markkinaoikeus antoi ensimmäisen päätöksen nro 315/17 turvaamistoimesta tekijänoikeuslain 60 a §:ään perustuvassa hakemuksessa 14.6.2017. Tällöin kyse on niin kutsutusta välipäätöksestä, kun asiassa ei ratkaista vielä pääasiaa eli yhteystietojen luovuttamista.¹²⁴

Turvaamistoimihakemuksessa hakija oli vaatinut, että markkinaoikeus määrää ensisijaisesti Elisa Oyj:n 30 000 euron suuruisen sakon uhalla selvittämään ja säilyttämään hakemuksen kohteena olevien teleliittymien tiedot myöhemmin tapahtuvaa luovuttamista varten ja toissijaisesti kieltää Elisa Oyj:tä 30 000 euron suuruisen sakon uhalla käsittelemästä tietoja tavalla, joka estää selvittämään ja säilyttämään hakemuksen kohteena olevien teleliittymien tiedot myöhemmin tapahtuvaa luovuttamista varten.¹²⁵

Markkinaoikeus on katsonut, että hakijan hakemuksen turvaamistointa koskevat vaatimukset koskevat oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 3 §:n mukaisia niin sanottuja yleisluontoisia turvaamistoimia. Kyseisen pykälän mukaan tuomioistuim voi muun ohella sakon uhalla kieltää vastapuolta tekemästä jotakin tai ryhtymästä johonkin ja määrätä vastapuolen sakon uhalla tekemään jotakin. Tuomioistuim voi määrätä myös jostakin muusta toimenpiteestä, joka on tarpeen hakijan oikeuden turvaamiseksi.

Oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 3 §:n mukainen yleisluontoinen turvaamistoimi voidaan pykälän 1 momentin mukaan myöntää, jos hakija saattaa todennäköiseksi, että hänellä on vasta-

---

¹²² Markkinaoikeuden päätös nro 333/17.

¹²³ Markkinaoikeuden päätös nro 333/17.

¹²⁴ Markkinaoikeuden päätös turvaamistoimesta nro 351/17.

¹²⁵ Markkinaoikeuden päätös turvaamistoimesta nro 351/17.

puolta vastaan muu kuin luvun 1 tai 2 §:ssä tarkoitettu oikeus, joka voidaan vahvistaa ulosotokaaren 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettulla ratkaisulla (niin sanottu vaade-edellytys), ja on olemassa vaara, että vastapuoli tekemällä jotakin, ryhtymällä johonkin tai laiminlyömällä jotakin tai jollakin muulla tavoin estää tai heikentää hakijan oikeuden toteutumista tai olennaisesti vähentää sen arvoa tai merkitystä (niin sanottu vaaraedellytys). Päättäessään oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiellon tai määräyksen antamisesta tuomioistuimen tulee pykälän 2 momentin mukaan kiinnittää huomiota siihen, että vastapuolelle ei turvattavaan etuuteen nähden aiheudu kohtuutonta haittaa (niin sanottu haittavertailu).¹²⁶

Vaade-edellytyksestä markkinaoikeus on todennut muun muassa seuraavasti, että hakija on vaatinut 55 IP-osoitteen yhteystietojen luovuttamista tekijänoikeuslain 60 a §:n nojalla. Markkinaoikeus on tällä perusteella katsonut, että hakija on saattanut oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla todennäköiseksi, että sillä on Elisa Oyj:öön kohdistuva tekijänoikeuslain 60 a §:ään perustuva oikeus, joka voidaan vahvistaa ulosotokaaren 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettulla ratkaisulla.¹²⁷

Vaaraedellytys täyttyy markkinaoikeuden mukaan siten, että on olemassa vaara hakija oikeuden toteutumisen estymisestä tai sen merkityksen heikentymisestä on käsillä, ellei turvaamistoimenpidettä määrätä, sillä turvaamistoimivaatimuksen kohteena olevat tiedot ovat luonteeltaan sellaisia, että ne häviävät ajan kulumisen seurauksena.¹²⁸

Haittavertailua markkinaoikeus on perustellut muun muassa siten, että Elisa Oyj:llä voidaan olettaa olevan kohtuulliset valmiudet selvittää hakemuksessa vaaditut tiedot jo ennen pääasiassa annettavaa ratkaisua ottaen huomioon markkinaoikeuden aikaisemman ratkaisukäytännön jossa se on pääsääntöisesti hyväksynyt 60 a §:ään perustuneet vaatimukset tietojen selvittämisestä ja antamisesta niitä pyytäneelle taholle ja Elisa Oyj on ollut tällaisissa asioissa mukana. Yksityisyyden suojan ja perusoikeuksien kannalta tällaisen toimen on katsottava olevan vähemmän yksityisen henkilön oikeuksiin puuttumista kuin se, että samat tiedot markkinaoikeuden ennen 12.6.2017 annettua ratkaisua MAO 333/17 noudattaman ratkaisulinjan mukaisesti määrättäisiin saman tien annettavaksi niitä pyytäneelle taholle. Lisäksi asiassa on otettava huomioon se, että Elisa Oyj on oikeutettu korvaukseen määräyksestä aiheutuvista kuluista tekijänoikeuslain 60 a §:n 3 momentin nojalla.¹²⁹

---

¹²⁶ Markkinaoikeuden päätös turvaamistoimesta nro 351/17.

¹²⁷ Markkinaoikeuden päätös turvaamistoimesta nro 351/17.

¹²⁸ Markkinaoikeuden päätös turvaamistoimesta nro 351/17.

¹²⁹ Markkinaoikeuden päätös turvaamistoimesta nro 351/17.

Oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 3 §:n 3 momentin mukaan turvaamistointa koskevan määräyksen voimaantulo edellyttää, että hakija hakee turvaamistoimen täytäntöönpanoa siten kuin ulosottokaaren 8 luvussa säädetään. Hakijan on ennen turvaamistointa koskevan määräyksen täytäntöönpanoa asetettava ulosottomiehelle ulosottokaaren 8 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakuus. Elisa Oyj:llä on mahdollisuus asettaa torjuntavakuus siten, kuin ulosottokaaren 8 luvun 3 §:ssä säädetään.¹³⁰

3.5.3 Markkinaoikeuden antaman päätöksen nro 333/17 vaikutukset

Markkinaoikeus antoi 20.3.2018 neljä päätöstä, joissa se ensimmäistä kertaa otti kantaa tekijänoikeuslain 60 a §:n hakemuksiin, joissa se oli varannut hakijalle mahdollisuuden täydentää hakemustaan markkinaoikeuden antaman päätöksen nro 333/17 vaikutuksista. Näistä hakemuksista kaksi oli tullut vireille maaliskuussa ja toiset kaksi vireille toukokuussa. Markkinaoikeus ratkaisuisaan hyväksyi kaikki nämä neljä hakemusta.

Aikaisemmasta oikeuskäytännöstä poiketen markkinaoikeus kiinnitti näissä päätöksissä huomiota ladattujen teoksen koepalojen määrään, kokonaisyleisön sijaan. Hakemuksen liitteen sarake ”teoksen koepalat” tarkoittaa niiden koepalojen lukumäärää, jolla teleliittymästä välitetyn tiedoston on varmistettu loukkaavan hakijan oikeutta hakemuksessa yksilöityyn teokseen. Hakijan käyttämä valvontaohjelma NARS pyrkii luomaan yhteyden kyseiseen teleliittymään, tai teleliittymästä käytetty asiakasohjelma ottaa yhteyttä NARS-ohjelmaan tiedoston tarjoamista varten. Useampi havainto viittaa siihen, että liittymästä on toistuvasti kyetty lataamaan koepala. Erittäin suuri koepalojen määrä puolestaan viittaa siihen, että vertaisverkko-ohjelma on aktiivisesti itse pyrkinyt tarjoamaan tiedostoa valvontaohjelmalle. Yksi havainto on tyypillisesti 60-120 sekunnin yhteys liittymästä havaittuun asiakasohjelmaan.¹³¹

Päätöksessä nro 167/18 hakija on asiavaltuutensa osoittaakseen toimittanut markkinaoikeudelle Yhdysvaltojen tekijänoikeusrekisterin otteet televisiosarjan tuotantokaudelta 10, kuvat levynkansista tuotantokausista 9-12 ja 25.7.2016 päivätyn sopimuksen, josta käy ilmi muun ohella, että hakijalla on oikeus ryhtyä toimiin teoksiin kohdistuvien oikeudenloukkausten johdosta.¹³²

---

¹³⁰ Markkinaoikeuden päätös turvaamistoimesta nro 351/17.

¹³¹ Markkinaoikeuden päätös nro 167/18.

¹³² Markkinaoikeuden päätös nro 167/18.

Näiden mainittujen perusteiden mukaan markkinaoikeus on katsonut, että hakijalla on asiavaltuus asiassa ja oikeus esittää tekijänoikeuslakiin perustuvia vaatimuksia hakemuksen kohteena olevan teoksen tuotantokausista 9-12.¹³³

Markkinaoikeuden 12.6.2017 antaman ratkaisun numero 333/17 jälkeen hakija on esittänyt selvitystä kunkin teleliittymää koskevan havainnon osalta myös ladattujen koepalojen lukumäärästä, tarkastettujen hakijan teosten määrästä, kaikkien hakijan teosten koepalojen määrästä ja siitä, kuinka monta tiedostoa asiakasohjelma on ilmoittanut saattavansa yleisön saataviin sekä niiden vuorokausien lukumäärästä, jolloin tekijänoikeutta loukkaaviksi todettuja tai epäiltyjä tiedostoja on saatettu yleisön saataviin.¹³⁴

Markkinaoikeus on todennut, että kaksi viimeksi mainittua ovat hakijan ilmoittaman perusteella sisältäneet tietoja myös muiden kuin hakijan teoksia koskevista todetuista tai epäilyistä oikeudenloukkauksista. Kyseisiltä osin hakijalla ei ole ensinnäkään asiavaltuutta ja toiseksi tekijänoikeuslain 60 a §:n mukaisesti tekijällä tai hänen edustajallaan on mahdollisuus saada tietoja vain sellaisesta teleliittymästä, josta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin saatetaan yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman tekijän suostumusta. Kun esitetyn selvityksen perusteella ei ole todettavissa, miltä osin selvitys koskee hakijan oikeuksia, mainituista tiedoista ei ole tehtävissä päätelmiä yleisön saataville saattamisen merkittävyydestä nimenomaan hakijan oikeuksien suojan kannalta.¹³⁵

Lisäksi tarkastettuja hakijan teoksia ja kaikkia teosten koepaloja koskevissa määrissä on hakijan esittämän mukaan otettu huomioon myös muita kuin hakemuksen kohteena olevia hakijan teoksia. Näistä muista teoksista ja niihin liittyvästä yleisön saataviin saattamisesta ei ole kuitenkaan esitetty mitään selvitystä. Tässä tilanteessa myöskään kyseisiltä osin hakemuksen perusteella ei ole tehtävissä ratkaisevia päätelmiä tekijänoikeuslain 60 a §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymisestä.¹³⁶

Markkinaoikeus on vielä todennut, että hakijan itse laatimaan taulukkoon ja sen luotettavuuteen liittyvä epävarmuustekijöitä ottaen huomioon muun ohella sen, että eräissä tapauksissa ”kaikkien koepalojen” määrä on ollut pienempi kuin ”teoksen koepalojen” määrä, miltä osin on jäänyt epäselväksi, miten tämä olisi ollut mahdollista esitetyllä menettelyllä.¹³⁷

---

¹³³ Markkinaoikeuden päätös nro 167/18.

¹³⁴ Markkinaoikeuden päätös nro 167/18.

¹³⁵ Markkinaoikeuden päätös nro 167/18.

¹³⁶ Markkinaoikeuden päätös nro 167/18.

¹³⁷ Markkinaoikeuden päätös nro 167/18.

Hakemuksen täydennyksessä ilmoitettujen 1860 IP-osoitteen osalta havainnoitu ladattujen teosten koepalojen määrä on vaihdellut välillä 1-7741. Esimerkiksi 17 tapauksessa koepalojen määrä on ollut vähintään 500, 70 tapauksessa 100-499 ja noin 1200 tapauksessa alle kymmenen.¹³⁸

Asiassa esitetyn perusteella teoksen koepaloja on ladattu yhtäältä passiivisesti odottamalla teleliittymästä tapahtuvaa yhteyden ottoa ja toisaalta aktiivisesti NARS-valvontaohjelmalla teleliittymään yhteyttä ottamalla. Etenkin viimeksi mainitussa tapauksessa valvontaohjelmaan on voitu lähtökohtaisesti itse määrittää, kuinka usein se pyrkii ottamaan yhteyttä teleliittymään, eikä asiassa ole esitetty selvitystä siitä, kuinka koepalojen määrä on jakautunut kyseisten seurantatapojen kesken. Esitetystä selvityksestä ei myöskään käy ilmi, kuinka usein tai millä aikavälillä liitteessä todetun yksittäisen teoksen koepaloja on ladattu. Markkinaoikeus on katsonut, että tässä tilanteessa kyseisten koepalojen määrästä ei ole sellaisenaan pääteltävissä, kuinka toistuvaa tai pitkäkestoista teleliittymästä tapahtunut yleisön saataviin saattaminen on ollut.¹³⁹

Tässä tapauksessa asiassa esitetyn selvityksen rajoitukset ja puutteellisuudet huomioon ottaen markkinaoikeus on katsonut, että hakija on esittänyt riittävän selvityksen tekijänoikeuslain 60 a §:ssä tarkoitetun merkittävyyskynnyksen ylittymisestä niiden 30 hakemuksen liitteestä ilmenevän teleliittymän osalta, joista teosten koepaloja on ladattu eniten ja määrältään varsin paljon. Näiden 30 teleliittymän teoksen koepalat ovat väliltä 307-7741.¹⁴⁰

4 Markkinaoikeuden tilastoja

Markkinaoikeus on käsitellyt tekijänoikeudellisia hakemuksia vuodesta 2013 lähtien kun laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa säädettiin, ja tekijänoikeudelliset asiat siirtyivät markkinaoikeuden käsiteltäviksi.

Tekijänoikeus 60 a §:ään perustuvia hakemuksia tuli ensimmäisenä vuonna eli 2013 vireille 22 ja näistä kaikki hyväksyttiin. Vuonna 2014 tuli hieman kasvua, kun vireille tuli 72 hakemusta, joista yhtään ei hylätty vaan kolme hakemusta jäi tutkimatta ja kaksi hakemusta sillensä. Vuonna 2015 hakemusten määrässä oli huomattavaa kasvua, kun vireille tuli 210 hakemusta. Vuoden 2015 hakemuksista hyväksyttiin 205, 3 hakemusta jätettiin tutkimatta ja kaksi hakemusta jäi sillensä. 217 hakemusta tuli vireille vuonna 2016, eli hakemusten määrä jatkoi kas-

---

¹³⁸ Markkinaoikeuden päätös nro 167/18.

¹³⁹ Markkinaoikeuden päätös nro 167/18.

¹⁴⁰ Markkinaoikeuden päätös nro 167/18.

vuaan. Vuoden 2016 hakemuksista 191 hyväksyttiin, hylättyjä oli 11 hakemusta ja sillensä jääneitä 11. Vuoden 2016 vireille tulleista hakemuksista neljä on vielä vireillä. Vuosi 2017 näytti jatkuvan samalla lailla kuin muut, juttuja tuli vireille paljon alkuvuodesta mutta kesäkuun linjanmuutos tiputti hakemusten määrää merkittävästi loppu vuotta kohden. Vuonna 2017 vireille tuli 130 hakemusta, joista on tähän mennessä hyväksytty 40, 10 hylätty, 49 jäi sillensä ja vireillä on vielä 31 hakemusta. Alkuvuodesta 2018 hakemuksia on tullut vireille viisi, joista kaikki on jo hyväksytty ja kaikissa näissä hakijoina on ollut Teosto ry sekä IFPI Finland Oy.¹⁴¹

5 Yhteenveto

Tekijänoikeuslain 60 a §:ään perustuvat hakemusasiat ovat eläneet paljon näiden viiden vuoden aikana, kun niitä on käsitelty markkinaoikeudessa. Niin markkinaoikeuden kuin hakijoiden on ollut koko ajan oltava valmiina adaptoitumaan eri muutoksiin tekijänoikeuslain alalla. Kuten tekijänoikeuslain 60 a § sai alkunsa direktiivistä 2001/29/EY, on monet direktiivit, EU-oikeus ja kansainvälinen oikeus muovanneet tekijänoikeuslakia.

Tekijänoikeuslain 60 a §:n hakemuksiin on vaikuttanut myös tietoyhteiskuntakaari¹⁴² ja siihen vaikuttaneet seikat. Unionin tuomioistuimen tuomio C-203/15 ja tänä vuonna voimaan tuleva EU:n tietosuoja-asetus on saanut teleoperaattorit muuttamaan IP-lokitietojen säilytysaikaan, joka vaikeutti huomattavasti hakijoiden mahdollisuuksia saada hakemuksen IP-osoitteita teleoperaattoreiden poistettua ne omista järjestelmistään aikaisempaa käytäntöön verrattuna huomattavasti aikaisemmin.

Tähän hakijat reagoivat turvaamistoimihakemuksilla, vaikkakin turvaamistoimihakemuksia tuli jo vuonna 2016 ensimmäisen kerran, ei niihin otettu kantaa koska hakemukset käsiteltiin kiireellisinä eli hakijat pystyivät saamaan IP-osoitteet ennen kuin ne poistuisivat teleoperaattoreiden järjestelmistä. Vuosi 2017 toi tähän muutoksen, koska teleoperaattorit lyhensivät säilytysaikaa merkittävästi, joten hakijat lisäsivät turvaamistoimihakemuksen melkein jokaiseen vireillä oleviin hakemuksiinsa. Markkinaoikeus hyväksyi kaikki turvaamistoimihakemukset, jotka käsiteltiin. Turvaamistoimihakemuksien tarkoituksena teleoperaattoreiden olisi pitänyt säilyttää hakemuksessa vaaditut IP-osoitteet järjestelmissään odottamaan pääasian ratkaisua. Jotta turvaamistoimihakemuksessa vaadittu turvaamistoimi olisi voitu panna täytäntöön vaadittiin hakijalta vakuus. Hakijat vaativat turvaamistoimihakemuksissaan, ettei hakijoita ase-

---

¹⁴¹ Markkinaoikeus, asianhallinta-ohjelma.

¹⁴² Uuden lain myötä, tietoyhteiskuntakaaren nimike on muutettu lailla 68/2018, joka tulee voimaan 1.6.2018 ja uusi nimike on laki sähköisen viestinnän palveluista.

tettaisi velvolliseksi asettaa vakuutta. Markkinaoikeus on katsonut päätöksissään, etteivät hakijat ei ole esittänyt mitään perusteita sille, etteivät ne olisi kykenevä asettamaan vakuutta. Myöhemmissä selvityksissä ilmeni, että hakijat eivät olleet laittaneet turvaamistoimia täytöntöönpanoon koska ulosottomiehen asettama vakuus oli 50 000 euroa per turvaamistoimi. Vielä ei ole tiedossa, että yhtäkään turvaamistointa olisi pantu täytöntöön.

Markkinaoikeuden aikaisemmissa päätöksissä merkittävyyskynnys katsottiin kokonaisyleisön kantilta, vaikkakin itse teosta olisi ladattu vain hetkellisesti eikä lataaja pysty mitenkään vaikuttamaan kokonaisyleisön määrään. Kokonaisyleisön määrässä saattoi olla eroa pienimmän ja suurimman kokonaisyleisön määrässä usean sadan käyttäjän ero. Maaliskuussa 2018 annetuissa päätöksissä, oli mukana hakijoiden toimittamaa uutta aineistoa IP-osoitteista. Näistä tiedoista sai selkeämmän käsityksen siitä, kuinka usein hakemuksissa vaadittuihin IP-osoitteisiin oltiin ollut yhteydessä teoksen latauksen aikana. Nyt markkinaoikeus kiinnitti huomiota teoksen koepaloihin, joista kävi selvästi ilmi, että joistakin teleliittymistä oli huomattavasti enemmän jaettu teosta, kuin suurimmasta osasta joista saattoi olla yksi tai useampi koepala. Markkinaoikeus näin muutti merkittävästi aikaisempaa oikeuskäytäntöään merkittävyyskynnyksen ylitymisestä ja hyväksyi vain osan vaadituista IP-osoitteista, aikaisemman tavan mukaan, että pienin kokonaisyleisö riitti hyväksymään kaikki vaaditut IP-osoitteet ottamatta kantaa kokonaisyleisöjen mahdolliseen suuren eroon.

Teleoperaattoreiden lausumista voidaan todeta se, etteivät ne vastusta yhteystietojen luovuttamista hakijoille, mutta vaativat että markkinaoikeus ottaa huomioon tietoyhteiskuntakäärän 157 §:ssä säädetyn vain viranomaiskäyttöön tarkoitettujen tietojen säilyttämis- ja luovuttamisvelvollisuuden, joihin hakijoilla ei ole oikeutta tekijänoikeuslain 60 a §:n nojalla. Myös korkein oikeus on vahvistanut tämän, etteivät teleoperaattorit ole velvollisia luovuttamaan 157 §:n nojalla säilytettäviä lokitietoja.

6 Johtopäätökset

Markkinaoikeuden maaliskuussa osittain hyväksytyt hakemukset, eivät ole vielä aiheuttaneet muutoksia hakemusten määrään. Ainoastaan Teosto ry ja IFPI Finland ry ovat yhdessä toimittaneet hakemuksia markkinaoikeuteen tämän vuoden puolella. Voi olla, että Hedman Partnersin edustamat hakijat vielä katsovat jo vireillä olevat hakemukset uuden linjan mukaan ja tekevät sen jälkeen omat johtopäätöksensä, siitä miten ne jatkossa vaativat yhteystietoja luovutettavaksi.

Markkinaoikeuden uusi linja on selvästi kiinnittänyt huomiota merkittävässä määrin jakaviin IP-osoitteisiin ja voisi kuvitella hakijoiden jatkossa toimivan tämän linjan mukaan. Hedman Partners on reagoinut nopeasti markkinaoikeuden päätöksiin, mutta vielä ei ole tiedossa, miten he jatkossa toimivat.

Markkinaoikeuden oikeuskäytäntö on muuttunut paljon aikaisemmasta ja odotettavissa on, että muutoksia tulee jatkossa, sillä maaliskuussa annetut päätökset koskivat 2017 vireille tulleita hakemuksia ja vielä ei olla nähty mitä hakijat keksivät näiden pohjalta.

Markkinaoikeus onkin viimeisillä päätöksillään ajanut hakijat ahtaalle, kun vaadituista IP-osoitteista on vain osa hyväksytty. On mahdotonta kuvitella, että hakemusten lähettäminen olisi enää taloudellisesti kannattavaa, kun mahdollisista useista sadoista IP-osoitteista vain muutama mahdollisesti hyväksytään. Alkaako tämä olla jo lopun alkua? Ei, jos hakijoilla on todellinen intressi kitkeä luvaton teosten jakaminen netissä, mutta vaikeaa se varmasti tulee olemaan, kun markkinaoikeuden linja on tämän mukainen. Tämä vuosi varmasti näyttää sen suunnan mihin tässä ollaan menemässä. On kuitenkin vaikea uskoa, että hakijat jaksavat pitkään nähdä sen kaiken vaivan, vain mahdollisten muutaman IP-osoitteen yhteystietojen takia. Lisäksi vaikuttaa siltä, että ihmiset ovat alkaneet enemmän heräämään näihin kirjeisiin, mitä hakijoiden edustajat lähettävät. Hedman Partnersin nostamat tekijänoikeusloukkaus kanteet, joiden määrä on noussut paljon viime aikoina, voi olla seurausta siitä, ettei vuoden 2017 vireille tulleet hakemukset menestyneet, vaan suurin osa jäi sillensä IP-osoitteiden poistuttua operaattoreiden järjestelmistä. Jos ei ole uusia IP-osoitteiden yhteystietoja, ei ole myöskään mahdollista lähettää kirjeitä tekijänoikeuden loukkaajille. Olemme kuitenkin jo huhtikuussa ja viime vuonna tähän mennessä oli tullut jo useista kymmeniä hakemuksia.

Lähteet

Kirjallisuus ja artikkelit

Harenko, K, Niiranen, V & Tarkela, P. 2016 2., uudistettu painos. Tekijänoikeus. Helsinki: Talentum Pro.

Hemmo, M & Hoppu, K. 2006. Sopimusoikeus. Helsinki: WSOYpro.

Linna, T. 2012. Prosessioikeuden oppikirja. Helsinki: Talentum.

Niiranen, V & Tarkela, P. 1998. Tekijänoikeuden tietosanakirja. Porvoo: WSOY.

Ojanen, T. 2016 3., uudistettu painos. EU-oikeuden perusteita. Helsinki: Edita.

Siiki, M. 2014. Tekijänoikeusrikkomus ja -rikos uudistuneen tekijänoikeuslain mukaan.

Virallislähteet

91/250/ETY. Eurooppa neuvoston direktiivi tietokoneohjelmien oikeudellisesta suojasta. Euroopan yhteisöjen virallinen lehti n:o L 122/42.

2009/24/EY. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tietokoneohjelmien oikeudellisesta suojasta (kodifioitu toisinto). Euroopan unionin virallinen lehti n:o L 111/16.

92/100/ETY. Euroopan neuvoston direktiivi vuokraus- ja lainausoikeuksien sekä tietyistä tekijänoikeuksista. Euroopan unionin virallinen lehti n:o L 346/61.

2006/115/EY. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi vuokraus- ja lainausoikeuksien sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla (kodifioitu toisinto). Euroopan unionin virallinen lehti n:o L 376/28.

93/83/ETY. Eurooppa neuvoston direktiivi tiettyjen satelliitin välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin ja kaapeleitse tapahtuvaan edelleen lähettämiseen sovellettavien tekijänoikeutta sekä lähioikeuksia koskevien sääntöjen yhteensovittamisesta. Euroopan yhteisöjen virallinen lehti n:o L 248/15.

93/98/ETY. Eurooppa neuvoston direktiivi tekijänoikeuden ja tiettyjen lähioikeuksien suojan voimassaoloajan yhdenmukaistamisesta. Euroopan yhteisöjen virallinen lehti n:o 290/9.

2006/116/EY. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tekijänoikeuden ja tiettyjen lähioikeuksien suojan voimassaoloajasta (kodifioitu toisinto). Euroopan unionin virallinen lehti n:o L 372/12.

96/9/EY. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tietokantojen oikeudellisesta suojasta. Euroopan yhteisöjen virallinen lehti n:o L 77/20.

2001/29/EY. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa. Euroopan yhteisöjen virallinen lehti n:o L 167/10.

2001/84/EY. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi alkuperäisen taideteoksen tekijän oikeudesta jälleenmyyntikorvaukseen. Euroopan yhteisöjen virallinen lehti n:o L 272/32.

2012/28/EU. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi orpoteosten tietyistä sallituista käyttötarkoituksista. Euroopan unionin virallinen lehti n:o L 299/5.

2014/26/EU. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kollektiivisesta hallinnoinnista sekä usean valtion alueen kattavasta musiikkiteosten oikeuksien lisensoinnista verkkokäyttöä varten sisämarkkinoilla. Euroopan unionin virallinen lehti n:o L 84/72.

2004/48/EY. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta. Euroopan unionin virallinen lehti n:o L 195/16.

Euroopan komissio. 2016. Viitattu 14.1.2018. https://e-justice.europa.eu/content_international_law-10-fi.do.

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja rikoslain 49 luvun muuttamisesta. HE 28/2004 vp.

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain 60 a §:n ja sähköisen viestinnän tietosuojalain muuttamisesta. HE 235/2010.

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tekijänoikeuslain muuttamisesta. HE 181/2014 vp.

Henkilötietolaki. 523/1999. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990523#L5>.

Laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa. 100/2013.

Laki tekijänoikeuslain muuttamisesta. 821/2005.

Lakivaliokunnan lausunto. Hallituksen esitys laeiksi tekijänoikeuslain ja rikoslain 49 luvun muuttamisesta. LaVL 5/2005-vp.

Markkinaoikeus. Asianhallinta-ohjelma. Viitattu 5.4.2018.

Markkinaoikeuden asia dnro 2017/172. Crystalis Entertainment UG:n (halfungsbeschränkt) hakemus

Markkinaoikeuden asia dnro 2017/319. DNA Oyj:n lausuma turvaamistoimihakemukseen.

Markkinaoikeuden asia dnro 2017/320. Elisa Oyj:n lausuma turvaamistoimihakemukseen.

Markkinaoikeuden asia dnro 2017/321. Telia Finland Oyj:n lausuma turvaamistoimihakemukseen.

Markkinaoikeuden asia dnro 2017/433. M.I.C.M. Mircom International Content Management & Consulting Limitedin hakemus.

Markkinaoikeuden asia dnro 2017/567. Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teosto ry:n ja Musiikintuottajat - IFPI Finland ry:n hakemus.

Oikeudenkäymiskaari. 4/1734.

SopS 3/1963. Bernin yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta. https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1963/19630003/19630003_2.

SopS 17/1973. Yleissopimus äänitteiden valmistajien suojaamiseksi heidän äänitteidensä luvattomalta jäljentämiseltä. Asetus äänitteiden valmistajien suojaamiseksi heidän äänitteidensä luvattomalta jäljentämiseltä tehdyn yleissopimuksen voimaansaattamisesta. <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1973/19730017>.

SopS 56/1983. Kansainvälinen yleissopimus esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyriyten suojaamisesta. Asetus esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyriyten suojaamisesta tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta. <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1983/19830056>.

SopS 5/1995. Maailman kauppajärjestön perustamissopimus. Asetus Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen ja sen liitesopimusten voimaansaattamisesta sekä näiden eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta. <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1995/19950005>.

SopS 17/2010. WIPON tekijänoikeussopimus. Tasavallan presidentin asetus WIPOn tekijänoikeussopimuksen voimaansaattamisesta sekä sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta. <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2010/20100017>.

SopS 19/2010. WIPON esitys- ja äänitesopimus. Tasavallan presidentin asetus WIPOn esitys- ja äänitesopimuksen voimaansaattamisesta sekä sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta. <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2010/20100019>.

Tekijänoikeuslaki. 404/1961.

Tietoyhteiskuntakaari. 917/2014.

Oikeustapaukset

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin

Costa v. ENEL C-6/64.

EU-tuomioistuin

Tele2 Sverige AB v. Post- och telestyrelsen C-203/15)

Korkein oikeus

Korkeimman oikeuden ennakkopäätös 2017:85 dnro S2016/899. <http://korkeinoikeus.fi/fi/index/ennakkopaatokset/precedent/1512641000744.html>.

Markkinaoikeus

Markkinaoikeuden päätös numero 479/13 dnro 2013/545.

Markkinaoikeuden päätös numero 677/15 dnro 2015/533.

Markkinaoikeuden päätös numero 333/17 dnro 2016/671.

Markkinaoikeuden päätös numero 167/18 dnro 2017/443.

Markkinaoikeuden päätös turvaamistoimesta nro 351/17 dnro 2017/371.

Muut lähteet

Sajari, P, Helsingin Sanomat. EU:n tuomioistuin: Valtiot loukanneet yksityisyyden suojaa internetissä - ratkaisulla vaikutuksia myös Suomeen. Julkaistu: 21.12.2016. Viitattu 18.4.2018. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005016509.html?share=f6bb029048e8288ad4461dc4cdd67522>.